

למה קוראים קריאת שמע פעמיים ביום? ולמה הש"ס מתחיל דוקא במסכת ברכות? מי למד את הש"ס 1000 פעם? ומדוע מי שלא למד יכול להשתתף בסיום מסכת?

מרח הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל על התורה ועמליה

רגיל רבינו לספר על האדמו"ר בעל התניא, שפעם אחת היה באיזו עיירה, ועבר ב- 16 שעות על כל הש"ס במחשבה. הוא היה גאון גדול עד למאוד, וספרו 'שו"ע הרב' מאד מסודר.

רבינו מרבה לספר בהתפעלות על ה'שאגת אריה' שלמד הש"ס אלף פעם.

שח רבינו: המהרש"ם למד כל יום שבעה דפים שבע פעמים, בעשר שנים למד שבעים פעם את הש"ס. כל אחד יכול להשתדל לעשות את זה, אם לא שבעה לפחות חמשה דפים [בחזרה].

מרח הרב שך זצ"ל אמר, שניים הוא מכיר שידעו את הש"ס: הגר"ח מברסק והחזו"א.

מנהגו של רבינו לעת זקנתו לומר בכל סעודה בשבת את המשנה בזבחים 'לשם ששה דברים הובח נזבח' [וכמ"ש בספרים בשם קדמונים לומר בכל סעודה, ורבנו שליט"א אוכל סעודה רק בשבת לכן אומר את זה בשבת] ובשנים קודמות היה אומר בכל סעודה מסכתות מסדר זרעים.

מסכת סוכה

בסיום מסכת סוכה בכלל אמר רבינו: "והנה מצינו דבר מה שלא מצינו בשאר מקומות, למשל בדברים גשמיים- מי שאכל אכל ומי שלא אכל לא יכול להצטרף, ואפילו במזומן יש דין שאם אכלו לחם ואחד אכל מזונות הוא מצטרף, אפילו שלא אכל לחם, ויש כאלה שאומרים אפי" ירקות, ויש כאלה שאומרים אפי" מים, עכ"פ מוכרח כדי להצטרף צריך להיות משהו שייך, ואם הוא לא אכל שום דבר, אי אפשר לצרף אותו למזומן.

"ולמה כאן המנהג שאם אחד מסיים מסכתא, באים אנשים

שלא למדו כלום ומצטרפים, ונקרא קצת שהוא בר שמחה, ואפי" בתשעת הימים יש כאלו שמצטרפים, אם אחד עושה סיום מסכתא באים אנשים אחרים שלא למדו והם מצטרפים, ועל סמך זה הם יכולים לאכול בשר, עכ"פ הוא מצטרף אפילו שלא היה לו שום שייכות, ולמה זה ככה?

רואים שברוחניות זה אחרת, אע"פ שבגשמיות לכאורה יותר נרגש השייכות, אבל המציאות היא שבגשמיות היא הנותנת, כדי שתהיה שייכות צריך ג"כ שיהיה נהנה משהו, ואם לא נהנה משהו הוא לא יכול להצטרף, אבל ברוחניות- כן.

"ועכשיו אמרו בסיום העניין של בילגה שעי"ז והיא חטאה, "ושוב נשאלת אותה הקושיה: למה באמת אוי לרשע ואוי לשכנו?

הרי הרשע הוא רשע אבל שכנו לא רשע, ולמה הוא נענש? אלא רואים שברוחניות יש בין לצד הטוב בין לצד הרע קשר בין האנשים, אחרת היה קשה לצד הרע שמענישים אותו ולצד הטוב

המשך בעמוד 12 <<<

לפתע חש מרן שליט"א חולשה גדולה ואיבד את הכרתו, הוא הובל לבית החולים 'מעייני הישועה' ולאחר סדרת בדיקות קצרה שב לביתו. מאוחר יותר התבטא מרן שליט"א כי עשה עם עצמו חשבון הנפש, ולדעתו הסיבה שקרה המקרה הוא בגלל שהאריך בסעודה..

מעט וזעיר מייגיעת שקידת התורה והיקף ידיעתה של מרן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א

שח לנו אברך יקר מתלמידי מרן שליט"א, כי חפץ לקרוא לבנו הנולד לו ע"ש תלמיד חכם אחד שהיה אפוף ביסורים כל ימיו, שקראו לו 'שלמה'. הוא שאל על כך את מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, והורה שיקרא את השם 'שלום' הדומה ל'שלמה', על שם התנא אשר שמו רבי שלום. לאחר מכן בירר אצל רבים היכן מוזכר כזה תנא בש"ס ואיש לא ידע להשיב. במעמד הברית השתתף מרן שליט"א וכשסיפרו לו על הוראת הגר"ח שליט"א, אמר על אתר: "ודאי רבי שלום נזכר פעם יחידה בש"ס, במסכת בבא בתרא דף י' עמוד א'!"

בעת שהתמנה מרן הגאון רבי חיים שלמה ליבוביץ זצ"ל, לכהן פאר בראשות ישיבת פוניבז', הועלתה הצעה לשנות את מחזור הלימוד הנהוג בישיבה מקדמת דנא, ולהשמיט את מסכת סנהדרין מהמחזור. משום שרבי חיים שלמה נהג למסור את שיעוריו על יסוד דברי זקנו מרן רבי ברוך בער, בעל 'ברכת שמואל', ואין חידושי 'ברכת שמואל' על סנהדרין, המסכת שעמדו

ללמוד בישיבה. מרן שליט"א 'שומר הסף' הנחצי של מקדש הישיבה וסדרי לימודיה, נחרד מהרעיון של שינוי סדרי הישיבה. מאידך רכש כבוד והערכה גדולה לרבי חיים שלמה ודרכו התלמודית. כדי להפיס את דעתו אמר לו בפשטות: "ישנם ברחבי נשים נזיקין שתיים עשרה 'סימנים' של רבי ברוך בער, שמתקשרים ומבארים סוגיות במסכת סנהדרין", ומנה בבקיאות מדהימה את ה'סימנים' הללו ברחבי הש"ס המשתייכות לסוגיות של מסכת סנהדרין... [אגב, בשנת תשס"ז, אותה שנה בה מונה רבי חיים שלמה לראשות הישיבה, הודיע מרן שליט"א בערב שמחת תורה כי השנה לא יבוא לקריאת התורה בישיבה כמידי שנה, כשהוא מנמק זאת בנימוק כל שהוא. אך יודעי דבר הסבירו כי הסיבה האמיתית היא, משום שבכל שנה מתכבדים ראשי הישיבה מרן שליט"א ומרן הגרב"ד שליט"א בחתן תורה וחתן בראשית, והשנה רצה שיכובד בעלייה המיועדת לו, ראש הישיבה החדש].

אחד התלמידי חכמים בבני-ברק (הרב א. ב) שח בפנינו, כי לפני שנים אחדות היה לו ויכוח נוקב עם בנו על הבנה במשנה בטוהרות, לאחר שהויכוח לא פסק, גמרו אומר לעלות לבית מרן שליט"א ולהציג בפניו את השאלה. מרן שליט"א ישב על מקומו והקשיב לשאלה בשוויון נפש, ובלי לפתוח ספר אמר לאחד מהם:

המשך בעמוד הבא <<<

כל מי שזכה לבוא במגע תורני כל שהוא עם מרן שליט"א, יוכל להעיד על היקף גדלותו התורנית המופלאה. חבריו לספסל הלימודים בלומז'ה מספרים שכאשר הגיע לישיבה השתלב עם גדולי הלומדים בה, ונודע כמי שניתן לשואלו בכל סוגיא, והוא משיב בהיקף ובעומק מופלא. אלא שברוב ענוותנותו תמיד הסתתר בפשטות והצנע, בתואנות שונות: "בדיק למדתי זאת לאחרונה", "כעת עסקו בסוגיא זו בישיבה", "הזדמן לי לראות את הענין לאחרונה" וכדומה.

אחד המקורבים למרן שליט"א, שאלו לפני תקופה, אם נכון הדבר ששיחק הרבה במשחק השחמט בילדותו והצטיין בה? חייך מרן שליט"א ואמר: "איני זוכר כל כך, אבל הגיע זמן שאמרתי לעצמי שזה ביטול תורה, ומאז לא נגעתי במשחק הזה". כשנשאל בן כמה היה אז? השיב: "מסתמא בן אחד עשרה לערך".

רבי יעקב זצ"ל העיד על אחיו מרן שליט"א, כי כבר מבחרותו נהג כמו גדולי הדורות, ובימים שקדמו לזמן

בישיבה, היה לומד את כל המסכת שעמדו ללמוד, גמרא ורש"י, כך רכש בקיאות מופלגת בש"ס. גם בשיחותיו מרבה מרן שליט"א לדבר על חשיבות ונחיצות הדבר להשגות רוחניות, לרכוש בקיאות בגמרא ורש"י. אחד התלמידים הזוכה ללמוד בקביעות עם מרן שליט"א חברותא גמרא ורש"י, מספר כי בכל פעם שמרן שליט"א לומד את הסוגיא, למרות שכבר למדה פעמים רבות, תמיד הוא מוצא דיוק נוסף, או דקדוק חדש ברש"י.

סיפר הרה"ג רבי מאיר מונק שליט"א, מנהל תלמוד תורה 'תורת אמת', כי שמע ממיסד התלמוד תורה, הגאון הצדיק רבי חיים פרידלנדר זצ"ל, משגיח ישיבת פוניבז', כי הסיבה שגרמה לו להקים את התלמוד תורה המפואר, המתנוסס לתפארה בבני-ברק היא מפני שראה בבחרותו בישיבת לומז'ה את נפלאות ידיעותיהם בבקיאות ובעיון של מרן שליט"א ואחיו רבי יעקב בכל הששה סדרים ובכל שלושת הבבות בצורה מדהימה, ומהם למד כמה חשוב וחיוני הוא לימוד הבקיאות המהווה את הבסיס הראשוני לידיעת התורה, ובעקבות כך הגה ברעיונו להקים תלמוד תורה בו ישננו הילדים כבר מקטנותם משניות ויצברו ידיעות רבות בנוסף ללימוד העיוני, והוא היה הנחשון בדבר בבני-ברק. כך גם שמע ממנו בנו הרה"ג רבי אליהו פרידלנדר שליט"א.

“כנראה לא הבנתם את הר”ש שם. הרי לשונו היא כך וכך... ולפי זה הצדק עימו”.

הגאון רבי ניסים דרעי שליט”א, ראש מכון ‘ראש פינה’, מספר שכאשר הוציא במהדורה חדשה ובהירה את חיבור ‘מחצית השקל’ על אבן העזר, עלה לבתי גדולי הרבנים להראות את מלאכתו הכבירה מלאכת מחשבת מופלאה שעשה בחיבור, מרן שליט”א קיבלו

בחביבות רבה ולמול עיניו המשתאות החל לקרוא קטעים שלימים של ‘מחצית השקל’ על פה, כשהוא מונח עמוק עמוק בתוך העניינים... אחד מתלמידיו דיבר עימו על דברי הרשב”א במסכת יבמות, והעיר על איזה תיבה אחת ברשב”א הנראית לכאורה כתמוהה וצריכה ביאור. מרן שליט”א החל לחוש לעצמו את כל הקטע של הרשב”א מתחילתו בלשונו המדויקת, וכשהגיע למילה היא, אמר: “נראה לי כי אכן הרשב”א שם גורס כך וכך”. לפלא היה שכפי שקרא כך היה לשונו של הרשב”א בדיוק! אחד מתלמידי החכמים דיבר עם מרן שליט”א

כבר משחר טל ילדותו שם מרן שליט”א דגש מיוחד על עבודת המידות. כבר בהיותו רך בשנים ניכרו בו ניצני הטבה ותכונות מיוחדות של רגישות לזולת, ולמרות שהיו בו מעלות גדולות מעל בני גילו לא התנשא ולא התפאר אפילו לא במשהו

על חקירה מסוימת שהתעוררה בדיני הזמה. הוא חקר את הדבר זמן רב ואף שוחח עם תלמידי חכמים רבים אודותיה, ולאחר מאמץ וחיפוש רב העלה בידו כי יתכן שיש רמז לחקירה זו בתשובות מהרי”ט ובמהר”ם שיף, ומדבריהם יש ללמוד פשיטות לשאלה. מה רבה היתה תדהמתו ופליאתו, כאשר הציע את החקירה בפני מרן שליט”א. הוא הגיב על אתר: נו, זה מהרי”ט ומהר”ם שיף”.

אחד התלמידים מספר הראה לפני שנים אחדות למרן שליט”א מודעה שפרסמו בעיתון ‘יתד נאמן’ מטעם הישיבה בענין כלשהו, מרן שליט”א הראה אי שביעות רצון, והוכיחו על פניו: “זה ביטול תורה! מדוע אני צריך לראות דברים כאלה!”.

במוצאי פורים תשע”ו, לאחר תפילת מעריב, בעת קריאת המגילה, לפתע חש מרן שליט”א חולשה גדולה ואיבד את הכרתו, הוא הובל לבית החולים ‘מעייני הישועה’ ולאחר סדרת בדיקות קצרה שב לביתו. מאוחר יותר התבטא מרן שליט”א בפני נכדו נאמן ביתו הרה”ג ר’ מרדכי פלאי שליט”א כי עשה עם עצמו חשבון הנפש, ולדעתו

הסיבה שקרה המקרה הוא בגלל שהאריך בסעודת פורים יתר על המידה, והסעודה התמשכה כמה דקות לאחר צאת הכוכבים, והיה בכך משום ביטול תורה. כשנשאל על ידי הנכד למה הוא לא עצר את הסעודה? השיב: “היות וציבור המשתתפים היו בשמחה לא רציתי להפסיקם, אך סוף סוף כיון שהיה כאן ביטול-תורה משמים נהגו עימי מידה כנגד מידה והוסיפו לי ביטול תורה בגלל ההתעלפות”. הגאון רבי יהושע מישקובסקי שליט”א, ראש ישיבת ‘אמרי משה’, מספר כי בחודש כסלו תשנ”ז, אושפזה הרבנית ע”ה בבית החולים עקב בעיות בלחץ הדם שסבלה מהן. מרן שליט”א היה עיף ומתוח מעט עקב היום הקשה שעבר עליו, וחשב שיקצר היום את הלימוד המשותף עימו. אך במציאות קרה ההיפך הגמור, מרן שליט”א הוסיף עוז בלימוד התורה יותר מכל פעם, ולמדו למעלה משלוש שעות עד לאחר חצות לילה.

פעם בימי בין הזמנים, נקש בדלתו של מרן שליט”א אחד התלמידים הקרובים, הרבנית פתחה את הדלת והכניסה אותו לסלון. לפתע רואה התלמיד את מרן שליט”א שוכב על הספה מוטה על צידו ומעיין בספר משניות קטן. מרן שליט”א רבוב שקיעתו בלימוד, גם בלימוד כזה שאמור להיות זמן מנוחה, לא שם לב לבואו והמשיך הלאה בעיונו. התלמיד חש באי נעימות ורצה לברוח מהבית. אולם הרבנית שראתה אותו עומד מתמהמה, נכנסה לסלון, אז הרים מרן שליט”א את עיניו והבחין בתלמיד, הזדרז לקום מהמיטה להתיישב בשולחן ולשוחח עימו בחביבות, תוך כדי שהוא מציין שהוא כלל לא מפרע... זהו כאמור עת המנוחה של מרן שליט”א.

גם בספרי יראה לא הניח מרן שליט”א את ידו, וכבר מצעירותו נודע כבקי גדול בספרי היראה של הראשונים כלשונם. הגאון רבי שלמה נח קרול זצ”ל העיד כי כבר בבחרותו הכיר במרן שליט”א כי הוא בקי בכל ספרי המוסר היסודיים על בוריים. עד היום בשיחותיו מסוגל מרן שליט”א לקרוא קטעים שלימים מספרי מוסר בעל פה! מבלי להותיר או להחסיר אף מילה.

ככלל, מרן שליט”א רואה בלימוד המוסר כבסיס הכל וכאמצעי חשוב והכרחי לגדל את האדם מבחינה רוחנית בכל התחומים. מסופר כי פעם הגיע אברך אל מרן שליט”א ושאלו הרי בכל שנה מגיעים לישיבה תלמידים רבים מהם בעלי כישרונות גדולים, ובכל שיעור ישנם לפחות עשרה בחורים שיכולים לצמוח גדולי ישראל ותלמידי חכמים בעלי שיעור קומה, היכן הם? השיבו מרן שליט”א בשאלה: “וכי מדוע תשאל כך, וכי זה נובע מתוך דאגה לכלל ישראל?” השיב האברך: “אני שואל כי אני חושב גם על עצמי מדוע אני לא גדלתי כמו שהייתי מסוגל ויכול לגדול”. שאל מרן שליט”א: “אתה לומד בכל יום חצי שעה מוסר?”, האברך השיב בשלילה. “נו, אז הנה לך התשובה מדוע אינך גודל מספיק”. “זאת גם התשובה למה עשרה האחרים שיכלו לגדול לא גדלים” - הפטיר.

רגיל מרן שליט”א לומר: “בן תורה חייב שתהיה לו ידיעה בשלושת ספרי המוסר העיקריים; שערי תשובה, מסילת ישרים וחובת הלבבות. אך ראוי גם להוסיף ‘אורחות צדיקים’.

המשך בעמוד 21 <<<

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1800-20-18-18

★ בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב | שיחת חינם ★

הלכו התלמידים אל הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, ושאלו אותו על מה ולמה מצטיין ספרו על בבא קמא מיתר ספריו. הבחורים ביקשו גם שיגלה להם את סוד מתיקות התורה שלו, ואיך זכה להגיע לכך

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על הסוד של רבי משה פיינשטיין זצ"ל

למרות עוניו הרב, אבא שלח אותי לאחד המלמדים הטובים בעיר, שעשה כל שביכולתו על מנת ללמדני בצורה הראויה. ברם, לאחר תקופה קצרה, הבחין אבי שאינני מנוצל כראוי, ומהכרונות שבהם ניחנתי מן השמים היה אפשר להפיק הרבה יותר.

המלמד, מצידו, אמר לאבא שגם הוא מבחין שכך הם פני הדברים, 'אבל מה אעשה אם הבן שלך איננו לומד אצלי לבד; יש איתו עוד 12 תלמידים, ואני צריך ללמד את כולם, על פי מידת כשרונותיהם, ואין באפשרותי להתמסר רק לילד לשלך', טען המלמד.

בשומעו זאת, פנה אבא אל המלמד בהצעה, ושאל האם יהיה באפשרותו ללמד רק 6 ילדים, ולא 12, כפי שהיה עד עתה. בצורה כזו יוכל המלמד להשקיע בי הרבה יותר, וכך אתפתח בלימוד, סבר אבא.

אבל המלמד טען, כצפוי, שהוא אינו מוכן לעשות זאת, כי הוא צריך להתפרנס, ואינה דומה פרנסתו של מלמד המקבל משכורת מ-12 משפחות, לזה המתפרנס רק מ-6 משפחות. ואבא, סיפר רבי משה, לא וויתר. מסירותו למעני עברה כל גבול, ושאיפה עצומה היתה

לו שאגדל לתלמיד חכם. הוא אמר למלמד שישלם לו על כל 6 הילדים הללו, ובצורה כזו לא יהיה לו ההפסד, ואז יוכל להתמסר אליי יותר.

להצעה כזו לא יכל המלמד לסרב, והוא נענה לבקשתו של אבי, רב העיר, שלמרות היותו עני מרוד היה מוכן לשלם על כל 6 הילדים, ובלבד שבנו יצמח גדול בתורה.

אבא לא ידע שמשה'לה הקטן שלו נמצא בחדר, ושומע את כל הדין והדברים שבינו ובין המלמד. ואני, סיים גדול הדור את סיפורו, ראיתי מזה את גודל מסירותו של אבא לחינוכי, והחלטתי גם אני להתמסר יותר ללימוד.

המסכת שלמדו אז אצל המלמד היתה בבא קמא, ואחת ההחלטות שלי היתה לשנן את כל המסכת בעל פה. וכך נוצרה אצלי מתיקות רבה במסכת זו, ובכלל.

זו הסיבה שגם הספר שלי על בבא קמא עולה באיכותו על שאר הספרים האחרים, וזו היתה גם הסיבה שהביאה לאחר מכן את מתיקות התורה שלי בכל חלקי התורה, אמר הגר"מ פיינשטיין.

רבי משה חידש דבר נוסף ואמר שאפשר להמליץ את מה שעבר עליו, על המילים ב'הדרן' שאומרים בסיום מסכת, 'הדרן עלך והדרן עלך'. הפירוש הוא, שלאחר שקיימתי את 'הדרן עלך' ושיננתי את המסכת, היא (המסכת) קיימה את 'הדרן עלך', וחזרה אליי, והעניקה לי את מתיקות התורה...

(מתוך 'מצוות בשמחה')

כל דבר שעושים לכבוד השי"ת, צריך שיהיה בערבות ובמתיקות. ולימוד התורה, על אחת כמה וכמה. הכל רוצים לזכות לא רק בעצם לימוד התורה אלא גם לטעום משהו מנופת צוף מתיקותה, אותה נעימות של 'כי לקח טוב נתתי לכם' שליוותה את בני הדור הקודם בכל צרותיהם, והעמידתם על הרגליים בכל עת ובכל מצב. משאת חייו של כן בן תורה היא לשבת ליד הגמרא וליהנות מהלימוד. שיהיה דף הגמרא ערב ומתוק, כמו מאכל טעים ואהוב שלא צריך לשכנע אותך שתאכלנו עד גמירא.

הרבה תורה יש, ברוך ה', בדור זה שבו אנו מצויים. בתי המדרשות מלאים. הישיבות מתקשות לקלוט את כל המתדפקים בשעריהן. בני התורה יגיעים בתורם ובעבודתם עד השעות הקטנות של הלילה, מתאמצים להבין כל מילה, עמלים על כל דיבור ברש"י ובתוספות, אבל ההנאה האמיתית מהלימוד - היא לפעמים מהם והלאה.

אמנם יש רבים הזוכים לכך, וטועמים ממתקות תורתנו הקדושה, אבל מן העבר השני יש מקהל הלומדים, המביטים עליהם בקנאה גלויה, קנאת סופרים אמיתית, ואינם מוציאים את הדרך לזכות למתיקות של ממש בלימוד.

הלכו התלמידים אל המחבר וביקשו שיגלה את הסוד

בקונטרס שהוציאה ישיבת לייקוואד בארה"ב, מופיע סיפור מופלא על מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, עם מסר רב-משמעות מצידו, וכדאיים הדברים להיחרט על לוח ליבו של כל יהודי.

למייסדה של ישיבת לייקוואד, מרן הגאון רבי אהרון קוטלר זצ"ל, היתה משיכה רבה לספר 'דברות משה' על בבא קמא של מרן הגר"מ פיינשטיין. הוא אהב לעיין במיוחד בספר זה, ואמר שכל יסוד המופיע שם הוא פנינה בפני עצמה.

הלכו התלמידים אל המחבר, אחד הפוסקים הגדולים בדורות האחרונים ושאלו אותו על מה ולמה מצטיין ספרו על בבא קמא מיתר ספריו. הבחורים מלייקוואד ביקשו גם שיגלה להם את סוד מתיקות התורה שלו, ואיך זכה להגיע לכך (לאחר פטירתו, פורסם שהוא עבר 200 פעמים על כל הש"ס!) ור' משה השיב.

אבא שלי, רבי דוד פיינשטיין זצ"ל, כיהן כרבה של העיר 'ליובאן' שעמדה תחת השלטון הקומוניסטי, והיה עני מרוד. את משפחתו הוא פרנס בצמצום ודוחק רב.

צריך לשמוע את הדברים בשתי האוזניים: מה סיפר בעל 'שבט הלוי' מרן הגר"ש הלוי ואזנר זצוק"ל לממונה על הנקיון בביתו, כשמצא אוצר מיוחד..

מה עשה? - חזר לשיבה, נכנס להיכלה, וישב ללמוד. וכי יבטל את זמנו לריק? פתח בחכמה גמרא, והחל ללמוד בשקידה, כדרכו. לא חולפות כמה דקות ורבי מאיר שפירא נכנס להיכל, ורואה את הבחור הצעיר שלא התקבל לשיבה יושב ולומד. 'מה הנך עושה כאן? הרי אמרנו לך שמפאת גילך הצעיר לא תוכל עדיין להתקבל לשיבה?' - שאל ראש הישיבה, והבחור השיב שרצה לנצל את הזמן עד לבואה של הרכבת. מששמע ראש הישיבה כך, טפח בחיבה על כתפיו של הבחור הווינאי ואמר לו: "אם ניחנת בהתמדה שכזו, מן הראוי שתלמד בישיבתנו הקדושה!" - -

תכריך כתבים משנת תרפ"ח

אבל זה רק בתחילתו של הסיפור. ההמשך המאוד-מאוד מרתק, נשמע מפיו של יהודי יקר, שהיה ממונה על הנקיון בבית מרן הגר"ש וואזנר בשכונת זכרון מאיר. יום אחד הבחין המנקה בתכריך כתבים ישן-נושן, וראה שהתאריך בו נכתבו הוא משנת תרפ"ח, וחתום עליהם "שמואל הלוי וואזנר אב"ד לודז'". הוא התפלל מאוד על התואר שנכתב שם, וחיפש רגע מתאים שבו יוכל לשאול על כך את פיו של בעל הבית. מרן הגר"ש וואזנר השיב לו, וצריך לשמוע את הדברים בשתי אוזניים, כדי לספוג את המסר הטמון בהם, בהגדרתו של 'בן עליה'.

כשנכנסתי לשיבה, סיפר מרן, הייתי צעיר מאוד, ובני הישיבה היו גדולים בתורה, ועל אחת כמה וכמה צוות הרמ"ם שכל אחד מהם היה גדול ממש. בכל דרגתם העצומה של הלומדים, סיפר מרן, הרגשתי בשלב מסוים שכדי להתרומם ולהגיע למדרגתם, עליי להגביר את שאיפותיי, ולרצות לדעת את כל התורה כולה. וכדי להמחיש לי מדי יום ביומו את חובת השאיפה לגדלות, החלטתי שעל כל דף של חידושי התורה שאכתוב, אחתום את שמי בצירוף התואר "אב"ד לודז'", וזאת על מנת שאשאף להגיע לדרגה של אב בית דין בעיר גדולה כמו לודז', ועצם השאיפה הזו תגביהני ותרוממני, ותסייע בעדי להידיבק בגדלותם של לומדי הישיבה. וכך נשאר התואר ההוא עם שמו של הרב וואזנר על תכריך הכתבים... זכה מרן זצ"ל להגיע לגדלות- מוחין, כפי שאסף בימי נעוריו, והתפקיד הרם שהחזיק בו יותר מ70 שנה, כגאב"ד זכרון מאיר בבני ברק, לא היה פחות מהתואר אב"ד לודז'!

(מתוך 'מצוות בשמחה' ספר ויקרא, בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

אם בקשנו להגדיר נכון את המושג 'בן-עליה', נוכל להביא את דברי הפוסקים האומרים שכשם שמשנה רבינו, פה שעתיד לדבר עם השכינה, לא רצה לינק מנוכרית, כך גם מצווים הוריו של כל תינוק יהודי להפרישו מחלב נכרית. ושואלים הפוסקים: משה רבינו אכן היה עתיד לדבר עם השכינה,

ואין זה מן הראוי שיינק מנכרית, אבל מה ההשוואה מכאן לכל תינוק יהודי אחר? האם גם הוא עתיד לדבר עם השכינה?

הגאון רבי אליהו ברוך קמאי זצ"ל מתרץ את השאלה, ודבריו התיישבו על ליבם של ראשי הישיבות.

כן, כל תינוק יהודי עתיד לדבר עם השכינה, אומר רבי אליהו-ברוך. כשילד לומד בחיידר 'שור שנגח את הפרה', הוא מדבר עם השכינה, כמו משה רבינו. וכך צריכה להיות ההרגשה של כל לומדי התורה באשר הם. 'בן-עליה', אמר הגר"י זילברשטיין, הוא מי שמהלך בגדלות, הוא למעלה-למעלה, עד השכינה משקיף לשמי-שמים, ויודע שכאשר הוא לומד תורה, הרי זה כאילו מדבר עם השכינה.

כיצד התקבל מרן הגר"ש וואזנר לשיבת חכמי לובלין?

ומי לנו גדול ממרן הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל, שזכה ללמוד בישיבת חכמי לובלין, ולשמוע שיעורים מהגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל, ולהתעלות עד לדרגת גדול- הדור! הבה נשמע כיצד התקבל מרן זצ"ל לשיבה. בהגיעו למבחן בישיבת חכמי לובלין, היה הרב וואזנר צעיר לימים, והגר"מ שפירא בראותו זאת אמר לו שהוא צריך להמתין עוד כמה שנים, עד שיגדל, ואז יוכל להתקבל לשיבה.

הבחור הצעיר שמע את הדבר, הצטער מאוד, אבל לא היתה לו ברירה אלא לשוב לביתו שבעיר ווינה באוסטריה, שם התגוררו הוריו. הוא יצא לתחנת הרכבת כדי לשאול מתי יש רכבת לווינה, והתברר לו שעליו להמתין 3 שעות תמימות.

ימים אלו הם 'ימים נוראים' עבור חלק נכבד מבני הישיבות, משום שבהם הבחורים צריכים להחליט באיזו ישיבה הם ילמדו, וגם אחר ההחלטה, צריך הרבה סייעתא דשמיא שאכן החלטתם נכונה

הרב ישראל ליוש, בשיחה מיוחדת עם הגאון רבי ישראל מאיר המניק שליט"א, משגיח ישיבת 'יד אהרן', שנושא על גבו שנים רבות של ניסיון בהדרכת בחורים במסילה העולה בית קל

א"ז צריך לעשות בזהירות יתרה, שלא ימצא מחליף בעיות, יתכן שהוא יעבור למקום אחר ואולי חלק מהבעיות הישנות יפתרו, אבל עלולות להיווצר בעיות חדשות, לכן לא כדאי לעבור אלא אם כן נראה - עד כמה שאפשר - שבישיבה החדשה יהיה יותר טוב. שאלה: האם מתוך הדברים אפשר להבין שיש מצבים שאסור לעבור ישיבה?

הרב המניק: מובא בשם הספרים הקדושים שהרי ב'אנא ה' הושיעה נא' מנענעים את הלולב ואילו ב'אנה ה' הצליחה נא' לא מנענעים את הלולב, דבר זה מרמז לנו שכשמחפשים 'ישועה', דהיינו שהמצב הקיים הוא בלתי אפשרי, אז עושים נענועים - מחפשים לעבור מקום, אבל כשמחפשים רק 'הצלחה' דהיינו שהמצב הוא לא בלתי אפשרי אלא רק רוצים לשפר, אז לא עושים נענועים, אלא מתפללים ומחפשים כל דרך להצליח באותו מקום. ככלל צריך לדעת, שכל מעבר שתלוי בהרבה ספקות, עושים אותו רק במצב של 'הושיעה נא'. כאן היה חשוב להרב המניק להוסיף נקודה חשובה: שמעתי על בחורים שעוברים ישיבה בגלל יוקרה או שידוכים, זה דבר חמור מאוד, בחור שמצליח במקום, אסור לו לעבור ישיבה בגלל דברים חיצוניים וצדדיים, לבל נחשוב חלילה שאם הוא יעבור ישיבה ויעזוב את ההצלחה שלו, הוא יצליח יותר בשידוכים או בכל ענין צדדי אחר. שאלה: מה המשגיח יכול לומר לבחור שלא הצליח להתקבל להיכן שחשקה נפשו והוא נאלץ להתפשר על מקום אחר?

הרב המניק: יש דבר מאוד מעניין, בכל שטחי החיים אנחנו חיים עם 'ביטחון והשתדלות', יש לנו ביטחון בקב"ה שאחר שהשתדלנו ועשינו ככל שביכולתנו לעשות - מה שיצא לבסוף, זה מאת ה' ולטובתנו. משום מה בנושא הישיבות, גם אחר כל ההשתדלות של הבחור וההורים, פעמים נשאר אכזבה גדולה וכמעט שוכחים שלמעשה הכל מאת ה', ואם כך כיוון הקב"ה, זה בוודאי לטובה. חשוב גם מאוד לדעת שעצם האכזבה היא המכשול הגדול ביותר לבחור, לא פעם ראיתי בחורים שלא התקבלו לישיבות שרצו, והלכו לישיבה אחרת והצליחו שם מאוד והתברר שבאמת הישיבה הזו התאימה להם הרבה יותר. אם חלילה תחושת האכזבה היתה מלווה אותם הם לא היו מצליחים. האכזבה היא האויב הגדול ביותר של ההצלחה של האדם, צריך להתגבר על כל התחושות הללו, לקבל את הגזירה כמו שהיא, ורק כך אפשר להצליח.

ימים אלו הם 'ימים נוראים' עבור חלק נכבד מבני הישיבות, משום שבהם הבחורים וההורים צריכים להחליט באיזו ישיבה הם ילמדו, וגם אחר ההחלטה צריך הרבה סייעתא דשמיא שאכן החלטתם נכונה, ועוד סייעתא דשמיא שאכן הם יתקבלו להיכן שחשקה נפשם.

וסוגיות אלו, ההחלטה - מחד, וההשלמה עם מה שנקבע לבסוף - מאידך, צריך לתת עליהם את הדעת. וזו הסיבה שביקשנו מהגאון רבי ישראל מאיר המניק שליט"א משגיח ישיבת יד אהרן, שנושא על גבו שנים רבות של ניסיון בהדרכת בחורים במסילה העולה בית קל, לפנות מעט מסדר יומו המתוכנן והעמוס, ולהקדיש מזמנו היקר לתרום לנו מחכמתו בנושאים חשובים אלו.

בפתח דבריו מספר לנו הרב המניק שהוא הכיר יהודי יקר שכל בניו הצליחו בישיבות, וגם בהמשך דרכם עשו שידוכים נפלאים, הצלחתם היתה מעל ומעבר למשוער, שאלתי פעם את אחד המחוננים של אותו יהודי - מספר הרב המניק - מהו הסוד של אותו אדם? איך הוא הצליח כל כך עם הבנים שלו? הוא ענה לי: 'אגרונום טוב הוא אגרונום שיודע היכן לשתול כל עץ וכל צמח, הוא יודע להבחין

בין פיסת אדמה המתאימה לשתיל זה, ובין כזו שתצמיח טוב יותר דוקא שתיל אחר, המחונן שלי, הוא אגרונום טוב, הוא ידע בסייעתא דשמיא באיזו ישיבה לשתול כל בן שלו, הוא לא חיפש עבור כולם את הישיבה היוקרתית, או את הישיבה הגדולה ביותר, אלא הוא ידע לכוון כל בן לישיבה שמתאימה לו, בלי חשבונות צדדיים, ואכן השתילים שלו פרחו יפה.

אם כן - מסכם הרב המניק חשוב מאוד שכל הורה וכל בחור יעשו את השיקולים הנכונים לבחירת ישיבה מתאימה, ובסייעתא דשמיא הם יצליחו.

שאלה: אחרי כל ההשתדלות, פעמים שהבחירה לא עלתה יפה והבחור מרגיש שהישיבה לא מתאימה לו, מה עליו לעשות? הרב המניק: יש פעמים שבאמת הבחירה היתה שגויה לגמרי, הבחור לא מצליח בשום פרט, לא שיעורים לא חברותות, לא בחברה, באמת בכזה מקרה צריך לשקול מעבר ישיבה, אבל גם

שני מוקדים לשירותכם:

1. מוקד 'הישיבה' ליעוץ ועזרה בכל נושא מחיי הישיבה.
2. מוקד 'מתיקות התורה' להצלחה בלימוד ומתיקות התורה.

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של מוקד הישיבה לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18
או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

המוקד החדש ליעוץ להצלחה ו'גישמעק' בלימוד התורה הקדושה

1800-20-18-17

★ בשעות הצהריים: 15:00 - 13:30 | שיחת חינם ★

שימו לב
מספר החדש

אמר רבי שמשון לחבר החדר "אל תעיר אותו ב'קולות וברקים'. הנח לו לישון, ורק בקשה אחת אבקש ממך אל תגיע בבוקר לבית המדרש לפני שהוא קם ממיטתו. אינך צריך לנדנד או להטריד אותו על מנת שיתעורר מן השינה. רק תודיע לו 'קמתי', ותמתין עד שהוא יקום מאליו".

סיפורים ופרקי הדרכה מרתקים לבני ישיבה, מהגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל

המהרהר אחר רבותיו

בהיכל הישיבה ישבו פעם שני בחורים שהחלו לדון בינם לבין עצמם אודות דרכי הלימוד, אם הדרך הנהוגה כיום בישיבות אמנם ראויה, ומה עדיף על מה, לימוד העיון או הבקאות, עיון כבד ובקצב אטי או קל יותר ומהיר וכיוצא בזה. במהלך הויכוח נשלפו ספרים שונים מן הארון והועלו מתוכם ציטוטים לכאן ולכן ולא באו לעמק השווה עד שהחליטו "הבה נשאל את הרב פינקוס". כאשר הציגו את השאלה, ענה הוא על אתר כמי שאינו ראה בענין שני צדדים: "עליכם ללמוד בדיוק כפי שמלמדים אתכם כאן בישיבה".

"אבל כאן כתוב..." החלו הם להצביע על מקורות המצדדים לכאורה בשיטה אחרת, אולם רבי שמשון לא אבה לשמוע ואמר בפסקנות: "כל המהרהר אחר רבותיו כאילו מהרהר אחר השכינה. אם כך מלמדים אתכם - עליכם לדעת שזו הדרך. ואם לא, אני מבטיח לך וגם לך שתצאו עמי הארץ. כך למדו ולומדים בישיבות, ואסור לכם להרהר אחר רבותיכם".

אחד הבחורים עדיין לא נכנע והמשיך לשאול: "מדוע זה נקרא שאני מהרהר אחר רבותי, הרי מלכתחילה יכול הייתי לבחור לי רב אחר - אולי ללכת למקום אחר, ששם לומדים אחרת..."

על כך השיב כי "אם הקב"ה הביא אותך לפה, ורבותיך כאן מדריכים אותך בתורה וביראת שמים, הרי זה מה שהקב"ה רוצה

שתעשה. וזכור", חזר ושנה, "שאתם לא תעשה כך - תצאו עם הארץ". וכך אמר פעם בדברו בפני בני ישיבות שהתקבצו ללמוד במסגרת ישיבת בין הזמנים:

"נער הייתי גם זקנתי. הכניסו אותי לחיידר בגיל חמש, ולאחר מכן ליישיבות, ואנו אומר לכם: הבחורים שהקשיבו היטב לשיעוריו של ראש הישיבה ואף רשמו אותם, התעלו ויצאו לבסוף מצוינים, אבל כל אלו שהיו לכם כל מיני תכניות 'חשובות' יותר, כמו ללמוד יותר 'פשוט' או לעסוק בדרוש וכיו"ב - בסופו של דבר לא זכו להצלחה בתלמודם".

בין השאר, עורר מאד את עניין התפילה בישיבה, ולא נמנע מלהידרש לנושא זה בשיחות אישיות עם בחורים שונים שהתקשו לעמוד בכך. לא בדרך של גערה ותוכחה, אלא העיר בפשטות בסגנון של אחד שאינו מבין אפשרות אחרת. מסוגל היה לפנות לבחור ולומר

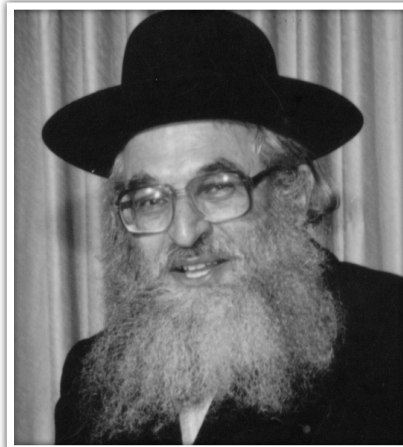
בכאב עצור ובמאור פנים: 'אינני מבין איך אתה מסוגל לא לקום לתפילה, כאשר כל בוקר המלאכים עומדים וממתנים שתאמר: קדוש, קדוש...'. פשיטא, שאילו לא היה הוא עצמו דבוק בכל נימי נפשו ב"קדוש ה' צבקות, לא היה הבחור משתכנע מפנייה כזו; אבל ברוממות השגותיו ופשטות אמונתו מצאו דבריו אלו מסילות ללב התלמידים.

אחד הדברים שעליהם עמל בכל כוחו הוא לבטל את אוורית ה'יומא דפגרא' מימי שישי. הוא העלה על נס את היום הזה והיה מעודד את הבחורים שוב ושוב להוסיף חיל דווקא ביום שישי שעל פי הקדמונים הוא מרום ונעלה. "יום שישי הוא 'מידת היסוד', וכיצד אתה מסוגל לא להגיע ביום כזה לתפילה בישיבה?!" העיר פעם לבחור בנימה מקורית.

מקיץ נרדמים

היתה לו חכמה יתרה לעסוק עם התלמידים ולפעול לשיפור הדברים טעונים תיקון באמצעים מגוונים, ולא דוקא בדרך של תוכחת מגולה

מעשה היה בשני בחורים חברי אותו חדר בפנימיית הישיבה, שהאחד היה משכים קום ומתפלל בקביעות בישיבה, ואילו רעהו התקשה בכך. בהכירו את נפש הבחור ידע רבי שמשון שבמקרה הזה לא יועילו דברי תוכחה ומוסר, ופנה לפעול בדרך אחרת. "אתה אינך מצליח לקום בזמן כי קשה לך?" אמר לאותו

בחור, לא אתווכח עמך. אבל תקרא נא לחבר החדר שלך, כי דבר לי אליו". כשזה הגיע, רבי שמשון פנה אליו וביקש שיטול אחריות על החבר שיקום בזמן: "אבל אל תעיר אותו ב'קולות וברקים'. הנח לו לישון, ורק בקשה אחת אבקש ממך, ואני לוקח אותה על אחריות: אל תגיע בבוקר לבית המדרש לפני שהוא קם ממיטתו. הישאר נא בחדר ובבוא העת תניח תפילין, ואם הזמן חולף אף תתחיל לומר את הפסוקי דזמרה שם, בעודך ממתין עד שהוא יקום מהמיטה. אינך צריך לנדנד או להטריד אותו על מנת שיתעורר מן השינה. רק תודיע לו 'קמתי', ותמתין עד שהוא יקום מאליו".

וכך הווה. בבוקר המחרת הניח החבר תפילין בחדרו והמתין בסבלנות לראות כיצד ייפול דבר. ואמנם רעהו חש שלא בנוח להמשיך לשכב במיטה, בידעו כי בכך גורם הוא עיכוב לבחור שקם בקביעות ולא החסיר תפילה אחת בזמנה, ועתה ממתין מחמתו 'על קוצים' לרגע שיתאפשר לו ללכת לבית המדרש.

המשך בעמוד הבא >>>

מכאן ואילך, החל לקום בקביעות...

במקרה אחר, שבו ייעץ לנהוג כך, התקשה הבחור האחראי להחזיק מעמד בתפקידו, וכבר ביום השני ל'מבצע' פקעה סבלנותו והלך לו בלי להמתין עד שיקצו הנרדמים... לרבי שמשון היתה כלפיו טענה. "דע לך", אמר לו, "שבגללך הוא אינו מגיע לתפילות. אם אתה היית נשאר בחדר, בסופו של תהליך היה גם הוא מגיע לתפילה בשיבה".

התכונות הבולטות ביותר שנראו אצלו באופן מיוחד בתפקידו כר"מ וכראש ישיבה - מעידים תלמידים - היו טוב לבו וענוותנותו, בחיך לבבי והארת פנים אל כל אחד מן התלמידים קטן כגדול. הוא ידע לקשור מעם קשר אישי וקרוב, ועל אף שכאמור נקט שצריך להיות מרחק מסוים של יראת כבוד בין התלמיד לרבו ואסור שיהא לבו גס בו, השכיל עם זאת לנהוג עמם בחביבות ובלי שמץ של התנשאות. כאשר בחור היה ניגש אליו עם שאלה בלימוד, והוא בהבחנה דקה הכיר בו שמצב רוחו אינו כשורה, הרי עוד בטרם הספיק הבחור להוציא הגה מפיו, פשפש רבי שמשון בכיס והוציא ממנו סוכריה. "תעשה ברכה", היה מורה לו, ורק לאחר מכן אומר: "נו, עכשיו תשאל כל מה שאתה רוצה".

ממונא וקנסא

מעת לעת עורך היה חיזוק בנושאים מסוימים בין הבחורים, באמצעות קבלה של קנסות ממון למי שעובר על התקנה, כמנהגם של גדולי המוסר. בפעם אחת כזו, החל דיון בין הבחורים להיכן ליעד

את הכסף של הקנסות, ומהי הצדקה הראויה ביותר למטרה זו. רבי שמשון היה נחרץ: "את הכסף של הקנסות יש לזרוק לפח. רק זה חסר לנו שאלו העוברים על הקבלות עוד יחשבו שהם עושים בכך מצוה ונותנים צדקה... ונמצא של חיזוק יש כאן כי אם רפיון, שהלא היצר הרע ילחש על מצפונם שלא נורא אם לא יעמדו ביעדים הרוחניים שקיבלו על עצמם, ואדרבה, ירוויחו בזה מצות צדקה..."

רווח והפסד

כיוצא בזה:

בהזדמנות אחרת בבואו לפרש את מאמר רז"ל על הפסוק 'הוקר רגלך מבית רעך' - אלו חטאות ואשמות, הוא מדייק שלא מדובר כאן על ציווי להימנע מעצם החטא, כי אם מהבאת הקרבן שבעקבותיו, שדווקא היא עלולה להתברר לימים כחורבן עבורו.

בציריות רבה, הוא מתאר בהקשר לכך את המשל הבא: יהודי איש עסקים קם בבוקר ושוכח ששבת היום. כמעשה שבשגרה, הוא מתקשר ל'ברוקר' שלו בבורסה ומורה לו לבצע פעולת רכישה של מניות בסכום של חמישים אלף דולר, ותכף לאחר מכן נזכר בבהלה באיזה יום הוא נמצא וטופח על ראשו בצער נורא על חילול השבת בשגגה. בינתיים ה'ברוקר' שלו מבצע את ההוראה, ולבסוף מתברר כי העסקה הניבה לו רווח עצום של

חצי מיליון דולר.

ביום ראשון, הולך היהודי אל הרב ומספר לו על המכשול, וכשהוא מורה לו להביא קרבן לבית המקדש על שגגתו אשר שגג, לא היסס העשיר ורכש את הבהמה המשוכחת ביותר בסכום של עשרת אלפים דולר. הוא עולה לבית המקדש להקריב אותה, ואגב הוא מוסיף תרומה הגונה של חמשת אלפים דולר ל'בדק הבית'.

כאשר הוא שב לביתו ועורך לעצמו את חשבון ההוצאות - חמישה עשר אלף דולר מול הרווח של חצי מיליון, מתגנבת ללבו המחשבה שבסך הכל העבירה הזו היתה משתלמת...

נמצא שעצם הבאת הקרבן עלולה להתברר כדבר נורא עבורו

"את הכסף של הקנסות יש לזרוק לפח. רק זה חסר לנו שאלו העוברים על הקבלות עוד יחשבו שהם עושים בכך מצוה ונותנים צדקה... ביעדים הרוחניים שקיבלו על עצמם, ואדרבה, ירוויחו בזה מצות צדקה..."

בן ישיבה פלוני הגיע אליו פעם ותינה את צרתו, שאין הוא 'מוצא את מקומו' בין כותלי הישיבה ואיבד את החשק ללמוד. מה יעשה? "וכי סבור אתה" - השיב לו רבי שמשון מינינה וביה - "שנח בהיותו בתיבה הרגיש טוב עם כל החיות והעופות שסביבו?! אלא מאי, כאשר בחוץ יורד מבול, אזי אין ברירה ומוכרחים להישאר בפנים התיבה. אולי יש צדק בדבריך ש'הישיבה אינה בשבילך', אבל אם רק תציץ החוצה אתה עלול לטבוע חלילה ב'מבול' הנורא היורד שם. ובמצב כזה אין ברירה. מוכרחים להישאר בתוך ה'תיבת נח', שהיא ההצלה היחידה מכל מה שקורה בחוץ".

וסיפר אחד מבוגרי הישיבה בירוחם על מבחן הקבלה שלו לישיבה, והתנאי הקודם למעשה שהציב בפניו רבי שמשון: "תשמע", אמר לבחור, "אצלנו בירוחם, יש בקיץ מראות פריצות. אני מוכן לקבל אותך אבל בתנאי שתבטיח לי דבר אחד - שלעולם תשאר בין כותלי הישיבה. המקום ממוזג, יש חדר אוכל, יש הכל. אם תלמד יותר או פחות, אינני יודע, אבל ברחובות אל תסתובב! אם אתה מוכן לתנאי הזה התקבלת לישיבה..."

תקופת חינוך

אלא שהישיבות הקדושות אינן בבחינת 'תיבת נח' גרידא, כי אם משמשות גם כ'משכן' להשראת השכינה לחסות בהן בצלה: בעודי ילד - מתאר רבי שמשון זצ"ל - היתה מתעוררת בי תחושה קשה כאשר שמעתי על 'שבעת ימי המילואים' שבהם ציווה ה' יתברך את אהרן ובניו להישאר בתוך אוהל מועד בלי לצאת ממנו. כיצד זה יתכן 'לכלוא' אותם במשך שבעה ימים תמימים ב'בית הסוהר' בלי לאפשר להם לצאת ממנו?

ברוך ה' - הוא אומר - שכיום אני כבר מבין שאדרבה, אין לך דבר נפלא מלהיסגר במקום אחד עם השכינה הקדושה במשך שבעה ימים, ואין זה כלל 'בית כלא'. עם זאת, על אף שברור בעיניי שאם הקב"ה ציווה עלי לשבת במשך שבעה ימים בתוך בתי המקדש - אשמח מאד על כך, מכל מקום אם הוא ציווה עלי להסתגר שם לעולם במשך כל ימי חיי, בלי יכולת לצאת אינני יודע... קשה מאד - ואולי כמעט בלתי מציאותי - להיות 'סגור' כל החיים.

דוגמא לדבר: כשיש מלחמה בין מדינות לוקחים צעיר ושולחים אותו אל החזית. שם הוא מוכנס לתוך בונקר מבוצר ועשוי להשאר שם שלושה וארבעה חודשים. מה נותן לו את הכוח לסבול זאת?

אנו לא מתפללים שלא להזיע עם הציצית בקיץ, או שהתפילין לא ילחצו על הראש... רק בתורה קבעו לנו חז"ל מטבע של ברכה עם בקשה מיוחדת שהתורה תהיה עריבה בפינו.

שיחת חיזוק וגישמאק מיוחדת עם הגאון רבי ניסן קפלן שליט"א
ראש ישיבת דעת אהרן, איך יוכל כל בחור לטעום ממתיקות התורה

מתארים חז"ל כ"ישקני מנשיקות פיהו" אזי ודאי ששוב לא יעזוב אותה לעולם, ולא יהיה לו עוד ניסיון שלא ללמוד. לכן אכן לא מרגישים תכף במתיקות והעריבות, בכדי להגדיל את הניסיון ואת הגדולה וממילא את השכר הרב שמקבל העוסק בתורה לשמה.

התחושה היא שבדור האחרון יש צימאון מיוחד לקבל טעם בלימוד, מה שלא היה בדורות שלפנינו, מדוע זה כך?

באמת לא מצאנו בקדמונים שעסקו הרבה בשאלה זו, איך להרגיש את טעמה המתוק של התורה. כנראה שדבר זה היה ברור להם עד שלא היה צורך לדבר בזה. אבל בדורנו דור חלש, יש צורך לחפש

דרכים להאהיב את התורה, ולדבר על כך בריש גלי, כדי שכל אחד ואחד יוכל להגיע אל תכלית המתיקות של התורה.

בנוסף חז"ל אומרים: עד שאדם מתפלל על דברי תורה שייכנסו לתוך מעיו יתפלל על אכילה ושתיה שלא יכנסו למעיו. ובספר מעלות התורה לאחי הגר"א מבואר שהתורה היא סתירה לגשמיות. בדור שיש בו הרבה חומריות, אזי ודאי שיש צורך באמצעים מחודשים כדי להרגיש את העריבות בלימוד.

כמובן שכל מה שנצרך לגופו של אדם אינו בגדר חומריות שמפריע לתורה, אדרבה, צריך לשמור על הגבולות ולהקפיד על כל הנצרך, אך זאת צריך לדעת, שמי שבחר להיות נהנתן - לא יוכל להרגיש את המתיקות שבתורה. ולכן צריך כל בחור לדעת שהשגת מתיקות התורה דורשת עמל ועבודה. ישנם בחורים שיושבים בבית המדרש ולומדים מצוין, אבל עדיין נראה כאילו התורה היא עבורם בבחינת כפה עליהם הר כגיגית, הם עדיין לא גילו שההר כולו מכוסה ציצים ופרחים. על אותם בחורים יש חובה קדושה - לחקור וללמוד איך להגיע לדרגות האלה שיש בתלמוד תורה ובמתיקותיה.

מתיקות התורה

לפני מספר חודשים נפתח בארגון אחינו מוקד טלפוני מיוחד עבור הרוצים לזכות להרגיש יותר את מתיקות התורה. ב"ה יש צמאון גדול בקרב הבחורים לשמוע ולהחכים יותר בנושא זה. כנראה שמדובר בנקודה רגישה וחשובה עבור כל אחד ואחד המבקש להחזיק בעץ החיים - התורה.

עשינו אפוא את דרכינו אל מעונו של ראש הישיבה הגאון רבי ניסן קפלן שליט"א, שנודע בשערים בגישתו המיוחדת שמאיהיבה את התורה על לומדיה, בכדי לשמוע דברי חיזוק. הצענו בפניו את התפתחויות המוקד, וסיפרנו לו על הביקוש המפתיע לשמוע דבר השם בעניין זה, שהוא כאמור, בנפשם של בני עלייה רבים מספור.

הגר"נ קפלן פותח ואומר: אנו מתפללים מדי בוקר בברכות התורה תפילה מיוחדת ומרגשת, "והערב נא ה אלוקיני את דברי תורתך בפינו", ניסוח כזה שלא מצאנו בשום אחת מהמצוות. אנו לא מתפללים שלא להזיע עם הציצית בקיץ, או שהתפילין לא ילחצו על הראש... רק בתורה קבעו לנו חז"ל מטבע של ברכה עם בקשה מיוחדת שהתורה תהיה עריבה בפינו. הלא דבר הוא!

רואים מכאן שחז"ל התייחסו לעריבות שבתורה כחלק הכרחי ובלתי נפרד ממצוות ת"ת. ואין הפשט שלומדים כי צריך ללמוד, ואם זה בא עם 'גישמאק' אז מה טוב ומה נעים, אבל אם לא אז אדרבה לפום צערא אגרא, ויש מושג של עמל התורה למי שלא נהנה ממנה. אלו דברים לא נכונים כלל. המתיקות בתורה היא מטרה נעלה בפני עצמה. זו דרגה אחרת של תורה.

מדוע באמת לא עשה הקדוש ברוך הוא שכל מי שעוסק בתורה יוכל להרגיש תכף את מתיקותה הגדולה?

הגר"נ: התשובה על כך נמצאת בדבריו המפורסמים של האור החיים הק', "אם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות שבתורה - היו משתגעים ומתלהטים אחריה", ואז לא היה שום ניסיון שלא ללמוד תורה, שהרי מי שמרגיש כבר את טעם התורה שאותו

ובכל זאת, השאלה היא האם יש דרך ברורה שתתאים לכל בחור המבקש לטעום את טעמה האמיתי של התורה?

הגר"נ: כאן אנו מגיעים לחלק השני והיותר עיקרי ומרומם במתיקותה של התורה. שהרי אם חז"ל קבעו לנו בקשה של 'והערב נא', קשה לומר שהסיבה היחידה לתפילתנו הקבועה הזו היא כדי שיהיה סיפוק שייצור המשכיות והתמדה.

דוד המלך אומר בתהילים "הנחמדים מזהב ומפז ומתוקים מדבש ונופת צופים", ועוד הוא אומר "לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעוניי". דוד המלך מעיד שבתורה יש מתיקות-על, וזוהי עומק התורה. גם באגלי טל בהקדמה המפורסמת רואים שהמתיקות של התורה היא חלק בלתי נפרד ממנה.

כאשר בא בחור ומרגיש שחסר לו במתיקות התורה, והוא חי עם זה בשלום, 'לא אכפת לי שלא טוב לי', לא מספיק שידע שאם לא ירגיש גישמאק בלימוד בסוף לא ילמד כמו שצריך, אלא עליו לדעת שאם הוא מתפלל כל בוקר 'והערב נא' אזי חובה עליו לחפש ולהתעניין איך עושים את הוהערב נא.

אז איך באמת ייתכן שבחור שיושב ולומד טוב עדיין אינו מרגיש במתיקות ועריבות טעם התורה?

הגר"נ: מפורסמים דברי החזון איש באחד מכתביו, שאדם הלומד שעה ומפסיק שעה אוסף הבל ורוח. אם החזון איש אומר שהוא אוסף הבל ורוח פירושו של דבר שהלומד ככה אינו אוסף תורה. אם בחור מפסיק באמצע סדר מדי כמה דקות ולא חשוב לאלו עניינים, בוודאי שאינו יכול להרגיש טעם בתורה.

אינני מדבר כעת על לימוד של שבע ושמונה שעות ברצף, אך ישאל עצמו אותו בחור: האם הוא יכול להעיד על עצמו שלמד פעם ארבע שעות של סדר בצורה רציפה? חובה על כל אחד להשיג איזה שהיא רציפות בתורה, וזה בדוק ומנוסה איך שהתמדה בלימוד רצוף גורמת לרגשי אהבה והתלהבות ומתיקות התורה במידה כזו שאי אפשר לתאר!

אם כך יש לשאול, איך מחליטים להקדיש עכשיו סדר שלם של ארבע שעות ללימוד בהתמדה וברציפות?

הגר"נ: אף בן ישיבה לא מופקע מלעשות זאת באופן חד פעמי. כל אחד יכול וצריך לפחות לנסות פעם אחת בכל כוחו. אמנם זהו דבר שצריך להיעשות עם תכנית הכנה מסודרת. בחור צריך לבחון את עצמו קודם כל באיזה סדר הוא חושב שיוכל לעמוד במשימה הזו. יש בחור שבאופן טבעי בסדר העיון הוא יודע שלא יצליח לעמוד במשימה של לימוד ברצף, אצלו ההתחלה צריכה להיות בסדר בקיאות. שם הוא צריך להציב לעצמו למשימה להעביר סדר שלם בלי שום הפסקה אלא בלימוד רצוף של הגפ"ת. מנגד, יש בחור שבזמני הסדר הוא יודע שהדבר קשה עליו, הוא יכול להחליט שבשישי או בשבת יתיישב בצד ביהמ"ד בשקט, וכך יעביר לעצמו שעות של שטייגן בחזרה על הנלמד במשך השבוע, או חזרה על מסכתות משנים עברו. יש כאלה שלבדם אינם יכולים ללמוד ברצף, וכדאי להם לקבוע את התכנית עם חברותא. יש גם כאלה להיפך, עם חברותא הם עלולים להיגרר לדברים בטלים, אלו יעדיפו לעשות זאת לבדם.

עוד דבר שצריך לתכנן מראש הוא מה הבחור הולך ללמוד בזמן שקבע לעצמו ללמוד בהתמדה. להשלים את המסכת או לחזור המשך בעמוד הבא <<

למה חשוב כל כך שבחור ירגיש ויהיה לו את העריבות במצוות תלמוד תורה?

הגר"נ: נחלק את הדברים לשניים: החלק הראשון והבסיסי יותר הוא הנושא של הרגשת הסיפוק. כאשר אדם נהנה ממלאכתו הרי שלא יעזוב אותה במהרה. ולהיפך, כשעוסקים בדבר שלא נהנים ממנו, אזי בהזדמנות הראשונה שאפשר עוזבים אותו. לכן חשוב שיהיה לבחור את ההרגשה הזאת בתורה, כדי שבפועל הסיפוק יביא אותו להמשיך להחזיק בלימודו.

מין הגרש"ז אוערבאך וצוק"ל היה נוהג לומר בשיעור הראשון שלו בתחילת הזמן, שדוד המלך אומר בתהילים "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יגהה יומם ולילה", והסביר, שכל זמן שהתורה היא תורת ה' אזי בתורת ה' חפצו, ברצותו לומד וברצותו מפסיק ללמוד, אך כאשר התורה נעשית תורתו שלו - כי אז יגהה בה יומם ולילה... כאשר הוא מרגיש בסיפוק שהיא נעשית תורתו, אזי לא יעזוב את מקור הנאתו וחיותו. אבל הדבר הזה אינו קשור דווקא ללימוד תורה, אלא כל דבר בחיים שאדם עוסק בו - אם הוא רוצה להצליח בו, עליו לדאוג שיהיה לו סיפוק ממנו. בן אדם שעובד ואין לו סיפוק בעבודתו, אזי עבודתו נחשבת עבודת פרך, וחזקה שלא יוכל להתמיד בו. ממילא, כשמגיעים הדברים לת"ת, אין לו סיכוי לצאת אדם גדול אם אינו נהנה ואוהב את התורה. זאת הסיבה אפוא שאסור לזלזל בחלק הזה של מתיקות התורה.

וכעת למעשה, איך באמת יוכל בחור להגיע לחלק הזה של הסיפוק מן התורה?

הגר"נ: הדרך לסיפוק היא מאד אישית, ושונה מבחור לבחור. מן הרב שך וצוק"ל היה מעודד אברכים לכתוב ספר כדי שהדבר ייתן להם סיפוק. יש בחור שהסיפוק שלו הוא מלהתעמק בקושיה אלימתא של רבי עקיבא אייגר בסוגיא, ויש בחור שהסיפוק שלו לעשות סיומים של מסכתות, אחר אוהב לסכם בטבלאות, ויש מי שמתחבר לפניני דרוש שאפשר למצוא במפרשים על הגמרא. כאמור זהו דבר מאד אישי המשתנה בין בחור לבחור, על כן אי אפשר לתת בזה כללים נחרצים. ועל כל אחד מוטלת המשימה למצא את 'חלקו' בתורתו, את התחום והסגנון אליו הוא מתחבר ושואב את מירב ההנאה.

הייתה מתעוררת ומשתתפת בשמחה שב"ה יש פשט ברמב"ם! מה הביאור במעשים כגון אלו? הרי להבדיל אא"ה אדם שעסוק בצבירת מניות למשל, לא יקפץ באמצע הלילה ויעיר את מי שנמצא לידו כי יש לו איזה הברקה או משהו כזה... כי רק מי שהסוגיא ברורה לו, והוא חי אותה ומרגיש מחובר לסוגיא, אזי כשמתבהר אצלו פשט ברמב"ם באמצע הלילה הוא מרגיש צורך עז לשתף את מי שנמצא לידו, שהרי עכשיו ב"ה יש פשט ברמב"ם!!

אחרי כל העצות וההדרכה, מה עוד ניתן לעשות כדי לזכות לעריבות שבתורה?

הגר"נ: אם חז"ל תקנו לנו תפילה מיוחדת כל בוקר כפי שדיברנו, כנראה שמלבד כל ההשתדלות שיש לעשות, צריך גם זכויות לזה. כמו שאנו מתפללים על כשרון בחונון הדעת, כך צריך גם להתפלל בכל לב לזכות לטעמה המתוק של התורה, ואדם שלא מבקש ומתחנן על זה אז הוא לא יזכה לזה משמים לא יתנו לו את זה. וכך אמרו חז"ל, אלא ישב בישיבה ויבקש ממי שהחכמה שלו...

לסיים, איזה דבר חיזוק מפי ראש הישיבה, לבחורים המבקשים טעם בלימוד?

הגר"נ: על כל בחור לדעת, שהדרגה והרמה של המתיקות בתורה שכבר הוא אוהב בה ב"ה, היא זאת שמסייעת לו להתקדם ולהתעלות מעלה מעלה. חז"ל אומרים שנה מצווה ותורה אור, הפשט הוא שהתורה היא כמו אור, ומה אור מאיר את העולם - גם התורה מאירה את חייו של הבחור. וככל שהאור ידלק ויגבר יותר בתוכו - ככה החושך ילך ויעלם, וככל שיוסיף את אור התורה אצלו - כך יחוש ביתר שאת וביתר עוז את המתיקות הנפלאה והגישמאק העצום שבטוב התורה, בעזר השם.

עליה, לסכם את הסוגיא שנלמדת בעיון, לעסוק בלימוד אחר שמושך את ליבו, כל אחד לפי משיכת ונטיית ליבו. אבל צריך לזכור כל העת שאי אפשר להילחם עם היצר בלי תכנית מסודרת. הניסיון מורה שכאשר עושים את זה נכון - הזמן עובר כהרף עין, ואפילו מצטערים שהזמן עבר ורוצים להספיק בדרך זו עוד ועוד.

הדבר בדוק ומנוסה. כאשר בחור זוכה לזה, ומתרגל לזה, אזי הוא כבר מתחיל להרגיש את מה שהאור החיים הקדוש דיבר עליו את ה"משתגעים ומתלהטים אחריה". כמובן שיש בזה הרבה מאוד דרגות, אך כל בחור שיעשה כן יראה בעצמו שהוא כבר מרגיש טוב עם עצמו ובלימודו.

איזה עוד עצה פרקטית יש לראש ישיבה לבחור שמבקש לזכות בטעם המתוק של הלימוד?

הגר"נ: קיבלתי מרבתי שאחד התנאים כדי לזכות לטעם התורה הוא שתהא "משנתו סדורה". בחור צריך להגיע לדרגה כזו של הבנה בסוגיא שהיא ברורה ובהירה לו כמונח בקופסא. עליו לעשות כל שביכולתו בכדי להגיע לדרגה של אם ישאלך אדם אל תגמגם אלא אמור לו מיד. כך יתחבר לסוגיא וירגיש אותה ואת טעמה. זה יכול להיות על ידי סיכום בכתב או סיכום בעל פה, בפני עצמו או לחברותא או למג"ש.

בעצמי הייתי נוהג בסדרי שישי שבת - ללמוד פעם ופעמיים את כל הסוגיא מרישא ועד גמירא בצורה של גמ' רש"י ותוס', כדי להתחבר לסוגיא הנלמדת. כי מי שאינו מתחבר לסוגיא נהיה לו ערפל, והערפל זה הוא אחד מהמונעים הגדולים מלהרגיש גישמאק, גם במישור המציאותי - פרקטי וגם במישור הרוחני - סגולי של הדבר.

בלווייה של הגאון הגדול ר' משה שמואל שפירא זצוק"ל הספידו אחד הבנים וסיפר שאביו הגרמ"ש היה מתעורר באמצע הלילה, ומעיר את הרבנית כדי לספר לה שב"ה יש לו פשט ברמב"ם, והרבנית

בבוקר צריך בלילה עוד פעם לקבל, בגלל שנחלש הקבלת מלכות שמים, ומוכרח תמיד להיות חיזוק. "ויש גמרא בסוף ברכות (דף ס"ג ע"ב): תדע לך, מי שקרא קריאת שמע כל ימיו ולא קרא פעם אחת, הרי זה דומה עליו כאילו לא קרא קריאת שמע מימיו, ויש להבין בטעמו של דבר, הרי הוא קרא קריאת שמע כל ימיו?

"אלא המשל על זה כמו שאחד אכל כל ימי חייו, אפילו מאה שנה! מה צריך להמשיך ולאכול הרי הוא כבר אכל כ"כ הרבה, מה הוא צריך עוד הפעם לאכול, הרי כבר אכל מאה שנה? משמע שזה לא מספיק, וצריך עוד פעם לאכול, כי הגוף צריך תמיד תזונה, ככה גם הנשמה צריכה כל הזמן חיזוק ולא מספיק אפילו אם קרא כל ימיו קריאת שמע, אם לא קרא פעם אחת זה חסר, כמו שאף פעם לא קרא!

"ממילא זה דבר כזה שחשוב מאד, שהאדם צריך את זה תמיד, ולכן רבינו הקדוש מתחיל את הש"ס דבר ראשון עם קבלת עול מלכות שמים, בלי זה לא מתחיל שום דבר. ויהי רצון שיוזכו לגמור ש"ס עוד פעם".

(מתוך 'כאיל תערוג' - שבועות תשע"ז)

לא, אלא לצד הטוב ג"כ. "יוצא שבכל אלה, אפי' שלא השתתפו בלימוד, אבל יש להם שייכות בלימוד, כיון שזה ק"ו אוי לרשע אוי לשכנו אז טוב לצדיק טוב לשכנו, ממילא אפילו שהוא לא למד הוא מצטרף".

מה פתאום תפס דווקא קריאת שמע?

דברי רבינו בהתחלת הש"ס בביהכ"נ צא"י בני ברק: "המשנה בברכות מתחילה עם מצות קריאת שמע, והרי יש בתורה הרבה מצוות חמורות יותר, והיה יכול התנא להתחיל עם שבת, שבת הרי חייב סקילה אם עובר, עבודה זרה, ומה פתאום תפס דווקא קריאת שמע?

"ומשמע שאפילו שבאמת הדברים האחרים חמורים יותר, אבל צריך קבלת מלכות שמים, ובלי זה לא מתחיל כלום, ממילא קריאת שמע שזה קבלת מלכות שמים צריכה להיות דבר ראשון לפני הכל, אפילו שהאחרים חמורים יותר, ולכן מוכרח להיות דבר ראשון קריאת שמע.

"ומצות קריאת שמע היא פעמיים ביום, ולמה צריך פעמיים ביום האם פעם אחת לא מספיק?

הרי הוא כבר קיבל מלכות שמים בבוקר? אלא שאפילו שקבל בבוקר מלכות שמים, זה כבר נחלש, ולא מספיק אפילו אם קבל

הכל משוחחים, מתפעלים ומרימים על נס את טהרת הלשון של בעל החפץ חיים זצ"ל, אבל מי יודע מן כל המלחמות, המאבקים המכשולים, הנפילות והנסיגות לאחור שמצא החפץ חיים בדרך המלחמה שלו עם יצרו הרע, משל אחד מני אלף

המכתב המיוחד שכתב הגאון רבי יצחק הוטנר זצ"ל, לתלמידו שתיאר נפילות רוחניות.

אהובי חביבי שלום וברכה!

יום ב' לר"ח אייר תשכ"ג

מכתבך הגיע לידי. ודברך הגיעו ללבי. דע לך חביבי כי עצם מכתבך מתנגד הוא לכל התאורים הנמצאים בו. והנני בזה להסביר לך תוכן משפט זה.

רעה חול היא אצלנו שכאשר מתעסקים אנו בצדדי השלימות של גדולינו, ננו מטפלים בסיכום האחרון של מעלתם. מספרים אנו על דרכי השלימות שלהם, בשעה שאנחנו מדלגים על המאבק הפנימי שהתחולל בנפשם. הרושם של שיחתנו על הגדולים מתקבל כאילו יצאו מתחת יד היוצר בקומתם ובצביונם. הכל משוחחים, מתפעלים ומרימים על נס את טהרת הלשון של בעל החפץ חיים זצ"ל, אבל מי יודע מן כל המלחמות, המאבקים המכשולים, הנפילות והנסיגות לאחור שמצא החפץ חיים בדרך המלחמה שלו עם יצרו הרע, משל אחד מני אלף, ודי לבנון שכמותך לזן מן הפרט אל הכלל. התוצאה מזה היא כשנער בעל רוח, בעל שאיפה, בעל תסיסה מוצא בעצמו מכשולים, נפילות, ירידות הרי הוא דומה בעיניו כבלתי "שתול בבית השם". שלפי דמיונות של נער זה להיות שתול בבית השם, פירושו הוא לשבת בשלות הנפש על נאות דשא של מי מנוחות וליהנות מיצרו הטוב בדרך שצדיקים הננים מזוי השכינה שעטרותיהם בראשיהם במסית גן-עדן. ולאידך גיסא, לא להיות מורגז מסערת היצר על דרך הכתוב של "במתים חפשי".

אבל דע לך, חביבי, ששורש נשמתך הוא לא השלוח של היצר-טוב, אלא דוקא מלחמתו של היצר-טוב, אלא דוקא מלחמתו של היצר-טוב. ומכתבך היקר הנלכב מעיד כמאה עדים כי אכן לוחם נאמן אתה בצבאותיו של היצר-טוב. באנגלית אומרים: הפסד קרב ותנצח במלחמה. בודאי שהנך נכח ועומד להיות נכשל, (אין בזה משום פתיחת פה לשון) ובכמה מערכות תיפול שדוד. אבל אני מבטיח לך שלאחר הפסד כל המערכות תצא מן המלחמה כשזר הניצחון על ראשך, והטרף החד מפרפר בין שיניך. החכם מכל אדם אמר "שבע יפול צדיק וקם". והטיפשים חושבים כי כוונתו בדרך רבותא. אע"פ ששבע יפול צדיק מ"מ הוא קם. אבל החכמים יודעים היטב שהכוונה היא שמהות הקימה של הצדיק היא דרך ה"שבע נפילות" שלו. וירא את כל אשר עשה והנה טוב מצד. טוב זה יצר טוב מאד זה יצר הרע.

אהובי, הנני לוחץ אותך אל לבי, ולוחש באזנך, כי אילו היה מכתבך מספר לי על אודות המצוות ומעשים טובים שלך הייתי אומר שקבלתי ממך מכתב טוב. עכשיו שמכתבך מספר על דבר ירידות ונפילות ומכשולים, הנני אומר שקבלתי ממך מכתב טוב מאד.

רוחך סוערת לקראת השאיפה להיות גדול. בבקשה ממך אל תציר לעצמך גדולים שהם ויצרם הטוב בבחינת חד-הוא. לעומת זאת ציר בפנשך גדלותם של גדולי עולם באותיות של מלחמה נוראה עם כל הנטיות השפלות והנמוכות. ובזמן שהנך מרגיש בקרבך סערת היצר, דע לך שבזה הנך מתדמה אל הגדולים הרבה יותר מאשר בשעה שאתה נמצא במנוחה שלמה שאתה רוצה בה. דוקא באותם המקומות שהנך מוצא בעצמך הירידות הרי מרובות, דווקא באותם המקומות עומד הנך להיות כלי להצטיינות של כבוד שמים.

אינך רוצה לגנוב את דעתי, שאחשוב עליך שהנך נמצא בקו הטוב בעוד באמת הנך כך וכך, ועוד כך ושבע פעמים כך. ואני מה לי לכל השבע פעמים הללו. בשבילי עובדת היסוד היא כי במשך החורף הערב רכשת לך ידיעה הגונה בהלכות נזקי ממון. חזרת כמה פעמים על המס' שלמדתי. לא תכחיש את זה. זו היא העובדה המכריעה. בעובדא זו גנוז סוד הנצחון במאבק היצרים שלך.

הנך כותב "לעולם לא אשכח הרצון שהיה בי להצליח ולעלות מחיל אל חיל, אבל חבל כבר אבדה תקוותי". אינני יודע כיצד אתה מעיז פנים להכחיש מציאות חיה, האם אתה לא עלית מחיל אל חיל מאותו זמן שנכנסת לבית המדרש? מכיר אני אותך שאינך בעל-העזה כזה, אלא שהם הם הדברים, אם מוצא אתה בעצמך שיצר הרע מתגבר עליך, הנך חושב בטיפשותך ובתמימותך שכבר אבדה תקוותך. דברך פשוט מביאים לידי גיחוך. משתתף אני בסבלך הרע, אבל הסבל הזה הוא הוא הרחם של הגדלות. ראיתי את פניך בשעת עיון בהלכה. ראיתי את פניך בשעת הקשבה לשיעורים. ראיתי את פניך בליל שבעי של פסח. האותיות החרותות על פניך בשעות הנ"ל הן אותיות של "סוף הכבוד לבוא". אין שביל הכבוד מתפתל דרך מישור; שביל הכבוד עובר מסתובב כנחש על דרך וכשפיפון עלי אורח. ארסו של הנחש בקרבך? - הוא ישפוך עקב ואתה תשופנו ראש.

מצאתי לנכון להציע לך דברים הללו בכתב. הכוונה היא לתת לך יכולת להזדקק להם מידי פעם בפעם. מובן מאליו שמפאת זה לא היתה הכוונה אלא להקו הכללי. ובנוגע לנקודות פרטיות, בזה יפה כוחו של הדיבור החי פנים אל פנים. אתה הוא השתול בבית השם!

בהשתתפות בסבלך בבטחון בנצחונך, בתפילה להצלחתך
יצחק הוטנר

נ.ב. עכשיו הנך מבין את המשפט הראשון של המכתב, כי עצם מכתבך מתנגד הוא לכל התאורים הנמצאים בו.

הוא ניגש אל הארון ואמר: לא בשמים היא.. ולא מעבר לים היא, זה סך הכל רק איזה ארון כבד שמפריע. וכך הוא מסתובב כמה וכמה פעמים, וחוזר על הדברים פעם אחר פעם. לפתע אוזרת אותו רוח גבורה נפלאה, הוא ניגש שוב אל הארון ומזיז את הארון לבד ולוקח את הספר

כשרוצים באמת יכולים הכל!!!

כשמע הרבי את דבריו נזף בו על ההבטחה היומרנית, הזהר בלשונך מלהבטיח כאלו הבטחות, האם יש לך מושג על מה אתה הולך להתחייב? אתה אומר שתעשה מעתה את כל אשר ביכולותיך, היש לך צל של מושג מה עומד מאחורי הבטחה זו? היודע אתה מה יש בידך לעשות? חושבני שלא, אף אני לא אמדתי יפה את כוחותיי ועם הזמן התחוויר לי עד כמה טעייתי בהם.

וכך התוודע התלמיד לשנות חיי המוקדמות של הרבי הק'.

כבר בגיל צעיר יצא לרבי מקלויזנבורג שם של גאון וקדוש שידיו רב לו בש"ס ובפוסקים. עשרות רבות של צורבים חריפים נהרו אל ישיבתו, כדי להתבסס מתורתו העמוקה והחריפה. לא היה מי שהבין בלימוד שלא חשקה נפשו לקבל כיוון דרך בלימוד בהכוונתו המלאה של הרבי. וכך התמלא בית המדרש בטובי הלמדנים מכל רחבי פולין וגליציה.

דרכו של הרבי הייתה לומר שיעור מלא ומקיף, שהשתרע על פני נושאים מגוונים בש"ס. לצורך זה נצרך לספרים רבים בהם היה מעיין תוך כדי מהלך השיעור. לא פחות מעשרה ספרים נדרשו לו לכל שיעור. באותם ימים נדפסו הספרים על גבי גיליונות נייר גדולים ועבים במיוחד, עם כריכת קרטון [או עץ] קשיח, בכך נעשה משקלם הסגולי רב מאד.

למרות אהבת התורה העזה שפיעמה בקרבו, חש כי אין בכוחותיו להביא את כל הספרים מארון הספרים עד למקום השיעור, ולפיכך הטיל את המשימה הזאת על אחד מטובי תלמידיו שניחן בכח רב. התלמיד קיבל זמן ניכר קודם לשיעור רשימה ערוכה בכתב ידו של הרבי לאלו ספרים הוא נזקק, ולקראת השיעור כבר היו כל הספרים מוכנים על גבי סטנדר.

פעמים [אולי] הטרידה אותו מחשבה, האם יפה נהג בכך שהטיל את התפקיד על התלמיד ולא עשה זאת בעצמו, דבר שהיה מביא

פעמים מתגנבת לה מחשבה בעת שקוראים ספרים שנכתבים על גדולי עולם מהדורות הקודמים, ואף מאלו שהסתלקו באחרונה, מה כל זה קשור אלינו, מרחק של "שנות אור" מפריד ומבדיל בינינו לאותם גדולי ישראל. ניתן אכן להתחזק ולהתאמץ להיות טובים יותר, אבל הכל ביחס, אבל אין מקום לנסות אפילו להדמות לכל אותם גדולי ישראל, שחוצבו ממוקם גבוה יותר ונעלה יותר, ולפיכך הצליחו עם הכוחות המיוחדים שלהם להגיע לאן שהגיעו, אבל מה לכל זה אלינו?!

הם ייחזרו מאד לקרוא ספר שערך טוב, המספר להם על המאפיינים המיוחדים שהיו לגדול פלוני או אלמוני, הם אף יחזרו על זה לאחרים, תוך שהם מביעים צער על "חבל דאבדין ולא משתכחין" אבל הם לא יראו בזה איזה מחייב שתובע לעשות מאמצים גדולים יותר.

מחשבה שכזו מוציאה את כל הרוח מהמפרשים, כי לא בשביל לענג את הקוראים בסיפורי מופת על אנשים גדולים יוצאים

הספרים, להבהרת הדברים, נביא מספר דוגמאות מגדולי ישראל זי"ע שהוכיחו בדבריהם כי לכל אחד ישנם כוחות גבוהים הרבה מעבר למה שהוא משער, ולפיכך התביעה תהיה על כל אחד מאתנו שלא ניצל את כוחותיו הנסתרים שלא אמדם נכונה.

כ"ק מרן הגה"ק בעל ה"שפע חיים" מקלויזנבורג זיע"א פנה אל אחד מנאמניו וביקשו לפעול עבור מטרם מסוימת. אותו אברך לקח את המשימה על כתפיו, אבל התוצאות לא השביעו את רצון הרבי הק'. עובר זמן והרבי קורא לאותו אברך ומבקש ממנו שוב לפעול עבור משימה אחרת, אבל תוך כדי, הוא מביע את ביקורתו על צורת הטיפול הקודמת.

כשראה האברך כי הרבי אינו שבע רצון מעשייתו הבטיח בכנות,,, כי מעתה יעשה כל שביכולתו.

קשה ומים שכן הזיר עצמו מכל דבר בו היה ספק קלוש בכשרותו] עדיין שימש בתפקידו כמעט בלי להחסיר יום.

באותו זמן חלף הרהור במוחו. כשהיה נאלץ לשאת גמרא או רשב"א מהארון שעמד די סמוך למקום עומדו בטוח, היה שזה למעלה מכוחותיו. לא עלה במוחו צל של מחשבה, אולי אין הדברים כן. ואלו עתה נושא הוא משאות כבדים בעשרות מונים משך שעות רבות כל כך, והנה הוא יכול.

הרי לך, פונה הרבי שוב לתלמידו, כי באמת טמונים בכל אדם כוחות ותעצומות נפש גדולים מאד, אלא שהוא אינו יודע להעריכם נכון. כוחות אלו נחשפים רק כשמעמידים אותם במבחן. אי אפשר אם כך להבטיח לעשות את כל אשר ביכולתך כל עוד אין אתה מביא את עצמך במבחן.

חיזוק לסיפור זה אנו מוצאים אצל הגאון הקדוש רבי זלמל'ה מוואלין זי"ע [אחי הגר"ח זי"ע] שנצרך היה לעיין בספר, אלא שארון כבד מאד חצץ בינו לבין הספר המבוקש. רבי זלמל'ה מתאוה מאד לספר, הוא ניגש לקחתו, ומסתכל בארון שמונע בעדו, צביטה עזה אוזות אותו. איך יוכל לקחת את הספר היקר, הרי להזיז את הארון מהמקום נראה כמשימה בלתי אפשרית גם לשני גברתניים רבי עוצמה.

הוא עומד ומסתכל שוב ושוב בספר שעומד אליו, כה קרוב וכה רחוק, האם חלילה יותר על הספר היקר לו מאד? לא ברור שלא, הוא הרי צריך את זה בזה הרגע.

רבי זלמן ניגש שוב אל הארון ואומר, לא בשמים היא לאמור מי יעלה לנו השמימה, ולא מעבר לים היא גוי', וכך הוא אומר לעצמו, גם אם זה היה בשמים או מעבר לים, היה עלי לעשות את כל שביכולתי כדי להשיג זאת, ועל אחת כמה וכמה שזה הרי לא בשמים ולא מעבר לים, סך הכל רק איזה ארון כבד שמפריע. וכך הוא מסתובב כמה וכמה פעמים, וחוזר על הדברים פעם אחר פעם. לפתע אזורת אותו רוח גבורה נפלאה, הוא ניגש שוב אל הארון ואומר לא בשמים וכו', ומזיז את הארון לבד ולוקח את הספר [גם אצל יעקב אבינו נאמר שיחד לבו וכך שלף את האבן הכבידה]. התובנה שמקבלים מסיפורים אלו לנסות להבין כי באמת יש במאגרי הנפש כוחות בל ישוערו, עליו לדעת איך לאומדם כדי לנצלם. וכפי שהתבטא הגר"א דסלר זי"ע כי בעת לחץ כשריפה רח"ל, הפורצת ומאיימת על רכוש האדם, באותם רגעים נוטל האדם על עצמו משימות כבירות שלא היה חושב לעשותם בזמנים מתוקנים. החכמה הגדולה להעמיד עצמו במצב כזה בו יראה עצמו במצב זה. מתוך הקדמה של הספר על הגאון רבי פנחס שרייבר זצוק"ל

לתלמידיו אהבת התורה לאין שיעור, אבל סבור הוא בלבו כי אין בכוחותיו לבצע משימה זאת [ואולי אדרבה, בכך מחנכים את התלמידים להיות נושאים בעול].

שנים עוברות ושואה אימה פרצה לעולם, וכך מוצא הרבי את עצמו בשנות הזעם תש"ד/תש"ה במחנות הריכוז הגרמניים, כשגורלו אינו מיטיב עמו בשל מעמדו. אדרבה, שנה מיוחדת הייתה לגרמנים ימ"ש אל רבנים וכלי קודש, ועשו כל שביכולתם להשפילם ולגמדם. כדי להשפילו בעיני צאן מרעיתו, הטילו עליו עבודות משפילות ומפרכות ביותר.

המצאה גאונית של רשעים אלו הייתה לעשות את הרבי כ"טפסן בנין" על הרבי הוטל לסחוב משאות של בלוקים ועצים במשקל של 30-40 ק"ג ולהעלותם על גבי פיגומי בניינים גבוהים

[באחד העיתונים היהודיים שמתפרסמים בארצות הברית, מספר אחד על התקופה שעברה עליו במחיצת האדמו"ר. הרבי והוא נשלחו לכרות עצים במעבה היער, הוטל עליהם לכרות אלונים עבותים ולנסרם לגזרי עצים. העבודה הייתה קשה מנשוא, ובכל הגע דימה להתמוטט, סקרן היה לדעת איך הראבין היהודי מסתדר עם

עבודה מפרכת זו, הוא מסתכל על הרבי הכחוש שעובד בנחישות, אבל עם כל הנפת גרון הוא אומר "תחת אשר עבדת את ה' אלוך מתוך שמחה וטוב לבב--- ועבדת" מילים השפיעו עליו עמוקות, עד שחזר בתשובה לאחר שהשתחרר].

המצאה גאונית של רשעים אלו הייתה לעשות את הרבי כ"טפסן בנין" על הרבי הוטל לסחוב משאות של בלוקים ועצים במשקל של 30-40 ק"ג ולהעלותם על גבי פיגומי בניינים גבוהים, עוד בטרם הספיק לפוש כבר נאלץ לרדת לבצע סיבוב נוסף, וכך עבד ללא הרף וכמעט בלא תנאי מחיה, קרוב ל-14 שעות. גם כשמשקל גופו ירד מיום ליום עקב הארוחות הזעומות שניתנו לו [שהיו על טהרת לחם

הצעירים, יש לנצל להתמדה בלימוד. אלו שנים המשמשות 'תקופת חינוך' שבהן על הבחור להיות סגור ומסוגר בתוך ה'בית מדרש', ובו בלבד. גם אהרן הכהן נצרך לשבעת ימי המילואים שבהם הסתגר בצורה מוחלטת ב'אוהל מועד', ומכוח פרישות זו זכה וזיכה לו ולזרעו כהונת עולם.

"נסו ותיווכחו", אמר רבי שמשון לבני ישיבה, "שלהחליט על פרק זמן של שנתיים בהתמדה מוחלטת - זה אפשרי. גדולי ישראל אף הם גדלו מכח שנתיים של התמדה, אבל כפשוטה. בלי להוציא את הראש מהלימוד כלל".

מתוך הספר: ואוהביו כצאת השמש בגבורתו

רק הידיעה שהמצב הזה זמני בלבד ויימשך רק כל עוד המלחמה נמשכת והוא משמש כלוחם. לעול כזה הוא מוכן, אבל להעביר את כל חייו בבונקר - אף אחד לא מסוגל.

זוה מה שמתרחש גם עם בני הישיבה. לקבל החלטה להפוך ל'מתמיד' עד סוף החיים, זה קשה. עם הזמן, כאשר מקבלים את ה'טעם גן עדן' הטמון בשקידת הלימוד, זה הופך להיות אפשרי. אלא שמי שאינו עובר לכל הפחות את מיטב ימי בחרותו מתוך שקיעות ראשו ורובו בתורה, ובמקום זה יחיה בהרגשה של 'הרי סוף סוף צריך להשתחרר' - פרץ בכך את כל מהותו כ'בן תורה'. את שבע השנים לערך - אמר רבי שמשון - של ימי הבחרות

על מה אדם כל כך צועק כשקוראים לו סמרטוט או שמבזים אותו, אוי ואבוי ביזו את האיש "המושלם והנקי מכל", אוי באמת... בסך הכל קוראים אותך בשמך, זה אתה!

הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצוק"ל על טעויות והחיים עם האמת

הקושיה שהוא לא יודע את התוס', שהוא לא למד פשט נכון בתוס'. התחלתי לדבר איתו ולדבר איתו... (החזו"א לא רצה לומר לבחור מיד שהוא טועה, רק סובב אותו סביב התוס' בכדי שיבין מעצמו את הטעות). והנה אני רואה שהוא תפס! הרגשתי. אבל הוא לא היה יכול להודות על האמת. אז התחיל והמשיך את הוויכוח בכיוון אחר. הסתובב כמה וכמה דרכים עקומות בכדי להחזיק מעמד על הפשט שלו. ראיתי שזה לא הולך... אז עזבתי אותו". כך סיפר החזון איש. ומי זה היה? זה היה... הידוע. אז, הוא היה עוד בחור. האדם אומר לעצמו - "מה אני יודע? אם כן, מה יגידו? אם אודה אז יגידו על הכל שאני לא שווה כלום...". חשבונות... נכנסים גם חשבונות רוחניים שלא כדאי להגיד כי זה יוריד את ההשפעה שלי כרב לתלמידים וכדו'. משה רבינו לא עשה שום חשבונות! אצל גדול עולם רואים בהרבה מקומות את העניין של 'מודה על האמת'.

מספרים על רבי ישראל סלנטר ז"ע שאמר שיעור, וכמובן המטרה שלו באמירת השיעור תורה והדרשות היתה בכדי לפרסם מוסר בעולם. אז רצה שיכירו את גדולתו בתורה בכדי שיקשיבו לו בפרסום המוסר. הוא היה גאון הגאונים ממש. אז פעם אחת הוא אמר שיעור בקובנה ובחור שאל קושיה. הגרי"ס ראה שהוא צודק. חשב רגע... אמר לעצמו: "ישראל ישראל, אתה לומד מוסר", ואז אמר לבחור: "אתה צודק" וירד מהבמה. אחר כך אמר לתלמידים שלו: "היו לי חמישה תירוצים לתרץ לו

את הקושיה ובכל אחד מהם הוא היה שבע רצון. ברור לי שהבחור הזה היה שבע רצון. אבל סוף כל סוף ידעתי שהוא צודק". ממה נפשך- נבדוק את עצמינו- עובדים עובדים ועובדים על אמת ולבסוף מרמים! אהה... יש חשבונות? הבל הבלים, אם מודים על האמת, אז את החשבונות והקושיה שחשבת- את זה נשאר להקב"ה הוא כבר יתרץ את הבעיות, זו לא בעיה שאנחנו צריכים לפתור. פעמים זה גופא. אם הולכים- האלוקים עשה את האדם ישר, ראשית כל אל תכניס את היצר טוב באמצע. תהיה מודה על האמת, תאמר "טעיתי".

אפשר בכמה מילים להשקיש ויכוח. הרי חז"ל אומרים (סנהדרין א.) "אמר רב הונא האי תיגרא (מריבה) דמיא לצינורא דבידקא דמיא

כמה כוחות צריך להיות מודה על האמת, כמו מריבות במשפחות בבית. וזאת מפני שאדם לא יכול לחזור ולבטל את מה שהוא אמר, "אם כן, יאמרו שאני סמרטוט". ובאמת מדוע בזה אתה סמרטוט - וכי אסור לומר את האמת!?

על מה אדם כל כך צועק כשקוראים לו סמרטוט או שמבזים אותו, אוי ואבוי ביזו את האיש "המושלם והנקי מכל", אוי באמת... בסך הכל קוראים אותך בשמך, זה אתה! אז הפעולה שאפשר לראות, אתה רואה את זה, למה לא תהיה מודה על האמת, כמה מחלוקת וכמה מריבות היה אפשר למנוע בלהיות מודה על האמת. להיות מודה על האמת- זו דרגה הכי גבוהה וזה קשה לכל אחד. זה לא פלא- אם אצל משה רבינו כתוב בחז"ל: "הודה ולא בוש"- אומרים חז"ל שהוא הלך בכל מחנה ישראל ואמר: "שמעתי ושכחתי". כל כך פשוט! למה לספר סיפורים? הבנים של אהרן הכהן הראו לו שהיתה לו כאן טעות. והוא -? איזה כח... איזו עצמה- כמה

חשבונות היו לו- לא להגיד את זה. דבר ראשון שעולה במחשבה זה הפגיעה בהשפעה של הדיבור של הנביא לכלל ישראל. הלא יתכן ויאמרו: "משה רבינו גם שוכח?" אז אולי יש כאן עניין של האמנה למוסר התורה וזה לא עניין פרטי. חשבונות. ומה התשובה- אין חשבונות! "ותחסרהו מעט מאלוקים". כל זמן שאדם נמצא בעולם שלנו- עולם החומר- הכל יכול לקרות. ואין כאן מה להתפעל (מטעות של משה

רבינו), וזה לא מוריד מהדרגה של האדם. חס ושלום! ה- 'שמעתי ושכחתי' של משה רבינו לא הוריד ממנו כלום! זה נקרא האדם- הוא חי על האמת. חותמו של הקב"ה זה אמת. מודה על האמת. סיפרתי לכם פעם וכדאי לשמוע את זה שוב-

היה כאן בבני ברק יהודי בשם ר' זלמן ינקלביץ ז"ל, הוא היה גר בשכנות עם החזון איש בבית הישן בבן- פתחיה. נכנס מישוה לחזון איש- בחור משיבת חברון, את השם שלו אתם יודעים אבל אז עוד לא הכירו אותו. וכשהוא יצא מהחזון איש- אמר החזון איש לשכן: "זלמן בוא הנה, אתה ראית את הבחור שיצא הרגע מביתי? הכלל- ישראל עוד יסבלו ממנו הרבה". - מה קרה? אמר החזון איש: "הוא בא והקשה על התוס' קושיה- וראיתי לפי

זו היתה המעלה של יהודה. יהודה קיבל מלכות לדורות כי זכה למלכות פירושה- שלטון. מה זה מלכות? השתלטות... למה זכה יהודה למלכות בגלל שעמד בנסיון לעמוד על האמת בלי חשבונות ואמר: "צדקה ממני". פעמים שצריך להגיד את האמת בלי חשבון וזה נקרא שאני מכניע את עצמי- זו מלכות!

למה זכה דוד המלך ע"ה למלכות לו ולזרעו לעולם ושאל לא זכה בכך? חז"ל שואלים את זה. כשבא שמואל לשאול אותו הקימות את דבר ה' אמר הקימותי את דבר ה'. ומה זה הצאן? אה... זה? זה מה שחמל העם... רוצה לומר שהוא צודק. ולכן הפסיד את המלכות. אבל אצל דוד שחטא לא היה כך, כי כשבא נתן הנביא לדוד והוכיח אותו אמר מיד: חטאתי!

אותו דבר קרה עם האדם הראשון שפגש את קין לאחר המעשה עם הבל, כמו שאומר המדרש על הפסוק- "ויצא קין מלפני ה'" מהיכן יצא... רבי חמא בשם רבי חנינא בר רבי יצחק אמר, יצא שמח... פגע בו האדם הראשון אמר לו מה נעשה בדיןך, אמר לו עשיתי תשובה ונתפשרתי. התחיל האדם הראשון מטפח על פניו, אמר, כך היא כוחה של תשובה ואני לא הייתי יודע, מיד עמד אדם הראשון ואמר מזמור שיר ליום השבת (בראשית רבה כ"ב)

חז"ל אומרים שאילו היה יודע אדם הראשון את כוחה של התשובה, את הכח של ההודאה על האמת, הכל היה מתהפך! הוא שאל אותו: מה נעשה בדיןך? אמר לו קין: עשיתי תשובה, ה' עשה לי פשרה. מה אמר קין לקב"ה "גדול עוונתי מנשאת" - חטאתי, הודיתי על האמת והורידו לי חצי. אמר אדם הראשון אוי ואבוי!!! לא ידעת כוחה של תשובה ואמר מיד

זה אולי פתרון לבעיה, שאם האדם יודע שזה יכול לקרות אצל כולם אז יותר קל לו להיות מודה על האמת. יותר קל. אבל כיוון שהאדם הוא נגוע מ"המחלה" של 'מה יאמרו' אז הוא נכשל

"מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה".

אבל כששאל אותו הקב"ה למה אכלת מעץ הדעת? היה לו תירוץ- "האישה אשר נתת עימדי". אז למה לא אמרת מה שצריך? היית יכול לומר חטאתי!!! יש ראשונים שאומרים שאם היה אומר חטאתי היה נשאר בגן עדן. (שהרי מידת התשובה נבראה לפני בריאת העולם. ולמי היא נבראה? הרי למלאכים בוודאי לא נבראה). - רק מה... אתה מחפש תירוץ? אהה... זה כבר ענין אחר. לכן צריכים לעבוד קצת על עניין האמת.

(מתוך 'מגיד דבריו ליעקב' ועדים)

ע"י הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצוק"ל)

כיוון דרווח רווח". המחלוקת יכולה להתרחב עד שהוא בעצמו לא יוכל לסבול את זה. בהתחלה היה יכול לסגור את הסיפור בדבר הכי קטן כמו "טעיתי".

בואו נראה- למדנו כבר בפרשת קרח- שם אנחנו רואים שהאדם לעיתים נכנס באמביציה כזאת שהוא לא יכול אח"כ להרכין את הראש ולומר: "באמת, השני צודק".

אמירת האמת זה עניין שנוגע גם ללימוד פשוט בגמ' עם החברותא, הוזה עניין שקשור במהלכים שקורים בבית, וזה גם קשור בהליכות עם חינוך הילדים. רק מה, למה האדם לא נוהג כך, כי חושב שמא יאבד את השלטון. למה שתאבד את השלטון? תלמד מהתורה עצמה. אנחנו רואים באמת שהתורה לא מחניפה את אף אחד- מה שלא- לא! ומה שכן- כן! אמת. אם צריך אז יהיו גם טענות אפילו על משה רבינו והתורה בעצמה באה לספר וחז"ל מסבירים בלי חשש: אם אדם בא לידי כעס בא לכלל טעות וראיה ממי, ראה ממש רבינו... משה רבינו? כן כן. לא פחות ולא יותר - מהאיש המתנבא באספקלריה המאירה, כמו שהרמב"ם מסביר.

זה אולי פתרון לבעיה, שאם האדם יודע שזה יכול לקרות אצל כולם אז יותר קל לו להיות מודה על האמת. יותר קל. אבל כיוון שהאדם הוא נגוע מ"המחלה" של 'מה יאמרו' אז הוא נכשל.

אבל אילו האדם היה עובד על הצנע לכת שעניינו 'לא אכפת לי מה יאמרו' ולחיות את זה. אז היה משיג לכל הפחות את הכיוון- לטעת את ההרגשה הזאת שהמהות שלי לא נקבעת ממסקנות של אחרים. אז היה מרגיש לגמרי אחרת. לכן צריכים לעבוד קצת על האמת. חותמו של הקב"ה אמת. אם האדם יחשוב וישים לב על עצמו כמה הוא פוחד שיגלו עליו שהוא טועה. שיבדוק את זה ויראה באמת, ר"ל זה ממש ככה. זה אנחנו ויש מקרים שרואים שאדם יכול להפוך עניינים שזה ממש לא מיניה ולא מקצתיה... בנובהרדוק היו אומרים אחד הדליק בלילה חמש גפרורים בכדי לחפש גפרור אחד שנפל לו... למה לך? מה שנפל נפל. כבר קרתה טעות, אז תוךה ונגמר. למה ללכת בסיבובים.

בשערי תשובה יש עיקרים של תשובה- אבל לכל הפחות הדבר הראשון זה וידוי. הדבר הראשון זה הכרת החטא. "כי יסודות התשובה ג': החרטה והוידוי ועזיבת החטא. החרטה והוידוי בכלל מודה, כי המתודה מתחרט. ואין תשובה פחותה משלוש אלה".

רבינו יונה אומר שכל מה שיעשה, אם אין לו חרטה, ואין לו הכרת החטא, הוידוי גם לא יועיל לו. מה יועיל הוידוי? מה יועיל לו שיתבטל לפני הקב"ה, מה הוא מרוויח? הרי זה טובל ושרץ בידו, מה הוא מרוויח? זה עוד פעם יקרה... החזרה בתשובה שלימה, רק כאשר האדם יעבוד קצת על עצמו ויאמר אני רוצה להיות אמיתי! ואין זה מענייני איך שיתגלגל העניין, העיקר שאני אצא עם האמת. אני רוצה לעורר את ההרגשה הזאת- שכל אחד יחשוב, וכל אחד הרי "לב יודע מרת נפשו", הוא יודע את המהלך שלו, את התהליכים שלו בכל מקום. לא מוכרחים כל פעם להיות צודק. לא כל פעם. יש פעמים שהשני גם צודק.

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1800-20-18-18

★ בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב | שיחת הינם ★

הפגישה המיוחדת עם ארון הספרים

סיפור
מפתיע...

משום שלא הייתה לי סיבה לחשוב שאני במשבר, לא הייתה בכלל סיבה מוגדרת לתחושה שאפפה אותי; היא פשוט הייתה קיימת ללא הסבר והעיקה עליי עד מאד.

אודה ואתוודה, שייטכן שעשיתי טעות בכך שלא הלכתי להתייעץ עם המשגיח או עם הר"מ, ובעיקר - שלא התייעצתי עם אחד המשיבים, אתו שמרתי על קשר יותר אישי וישיר; וזה מה שהייתי מייפץ כיום לבחור, שהיה משתף אותי במצב כזה כפי שאני מתאר לעיל.

ימי הקיץ של אותה שנה עברו עליי באותה לאות אופיינית, ושעות אחר הצהריים בישיבה היו עוד יותר קשות עבורי, באחד מימי הקיץ הארוכים, לאחר שישבתי כמה שישבתי ליד הגמרא, קמתי ויצאתי להתאווור. ישבתי שוב - ושוב יצאתי להתאווור, וכך שוב ושוב. החברותא לא היה לידי.

בתנאים הללו הייתי קצר רוח וחסר יכולת לשבת ולהתרכז בלימוד, ולא החזקתי מעמד יותר מחמש עד עשר דקות ליד הגמרא.

ואז מצאתי את עצמי ליד ארון הספרים בחדר החיצוני של בית המדרש, עומד ובוהה בספרים שבארון, מסתכל וחושב לעצמי מה לעשות עם עצמי, ו...

לאחר כמה דקות מצאתי את עצמי יושב במקומי, ועל הסטנדר שלי נערמה לה ערימת ספרים. אולי לא תאמינו, אבל היו אלו חומש מקראות גדולות, חלק א' של סדר זרעים במשניות, 'מכתב מאליהו' חלק ב' ו'משנה ברורה' חלק ג'.

כן, אני זוכר בדיוק את ארבעת הספרים הללו. כל כך לא מצאיות לכאורה, כל כך אבסורדי ולא מובן, אין לי כל מושג מדוע בדיוק ארבעת הספרים הללו התגלגלו לידיי. אבל כך זה היה.

אני חייב לעצור כאן לרגע ולהבהיר לכם, שלא תחשבו לרגע, שזו הייתה הפעם הראשונה שספרים אלו היו בידיי, אולם הפעם הפגישה הזאת עם הספרים הללו הייתה שונה בתכלית מכל פעם אחרת שראיתי אותם עד לאותו יום.

הפעם משום-מה הם היו בידיי כאוצר בלום של ידע חדש ומיוחד המשך בעמוד הבא <<<

לבחור ישיבה צעיר אין בדרך כלל יומן, שבו הוא קובע לעצמו פגישות עם אישים חשובים או שאינם חשובים. סדר היום שלו ברור וקבוע: תפילות כסדרן בישיבה, סדרי הישיבה ועוד מטלות שונות, שנעשות תמידין כסדרן בדרכו התורנית מעלה אחר מעלה. קל וחומר שלא מופיעות ביומנו תזכורות על פגישות שונות או רישום הפרוטוקולים שלהם, כפי שהדבר נעשה על ידי אנשים וסדר יומם מצריך אותם לעשות זאת.

אבל אני זוכר לטובה פגישה אחת, שקיימתי בהיותי בחור צעיר -פגישה מהותית, ששינתה את חיי באותם ימים. לא אוכל לשכוח את אותה פגישה הרת גורל ורוויית משמעות עבורי בימים ההם, אך לא רק אז, כי אם גם לאורך שנים רבות לאחר מכן.

הייתה זו הפגישה שלי עם ארון הספרים...

פגישה עם ארון ספרים? - - -

כן, בהחלט!

למול עיניכם התמהות אסביר ואספר לכם את המעשה כפי שהיה. השנה המדויקת פחות ולוונטית לענייננו, אבל זה היה לפני כך וכך שנים, בעת שלמדתי בשיעור ב' בישיבה גדולה.

זכורני היטב, שהדבר היה בסופם של ימי הקיץ, בשעות אחר הצהריים, בחדר שמוחוץ לבית המדרש של הישיבה, ליד ארון הספרים. הייתה זו תקופה קשה עבורי. הרגשתי עייפות נוראית. לא פיזית, אלא עייפות נפשית. הרגשתי שאיני מסוגל 'לסחוב את העגלה'. לאות פשטה בכל גופי, ובעיקר - בשכלי ובמוחי, וכך סחבתי את עצמי בכל יום מחדש לסדר ראשון ולסדר שני.

הייתי בחור טוב. לא הרמתי ידיים, ניסיתי בכל כוחי להתמודד, לעשות את כל המוטל עליי בלי להיעדר ובלי לבטל את המחויבות שלי כבן ישיבה לסדרי הישיבה ולהתנהלות השוטפת המחייבת אותי כתלמיד בישיבה, כולל כניסה לשיעורים, תפילות כסדרן וכל מה שצריך.

אבל התחושה הייתה רחוקה מנוחה או מנעימה, ובעצם... נוראית. הרגשתי שאני פשוט יבש ומיובש. לא חשבתי באותם ימים על 'משבר' או על הגדרות אחרות הנפוצות בעולם בחורי הישיבה,

אכן, זו הייתה פגישה חווייתית עם ארון הספרים! מיותר לציין, שקמתי לראשונה ממקומי לאחר שעתיים בחור שונה בתכלית מזה שקם באותו בוקר מהמיטה...

מאותו יום ואילך היו לי כמה 'סדרים' חדשים: בבוקר, לפני סדר ראשון, קבעתי סדר 'משנה ברורה' בעיון עם 'ביאור הלכה', אחרי מנחה - עשר דקות של משנה, בערב - 'מכתב מאליהו', ובימי שישי קבעתי סדר לימוד של 'אור החיים' ושל 'הכלי יקר'.

גיליתי מושגים חדשים, נחשפתי לעולם חדש של ידע עשיר ובלתי נדלה. סיימתי אחרי שנה וחצי את שישי סדרי המשנה, קניתי לי ידע אדיר בהלכה למעשה ובעיון ההלכה, ואימצתי לעצמי חשיבה מעמיקה עם האתגר הגדול שהציב לי ה'מכתב מאליהו'.

לא אחזד כי כל העניין הזה עזר לי קצת בענייני 'כבוד', כי התחלתי לצטט על ימין ועל שמאל מתוך מפרשי התורה, שלפתי בשעת הצורך את ידיעותיי בכל מכמני התורה באמצעות ידיעת המשניות מכל ששת סדרי המשנה - זרעים, קדשים, טהרות, וכן מתוך ההתעמקות המחשבתית

ב'מכתב מאליהו' - הוי, כמה שזה היה טוב! - - -

דומה, שהפגישה הזאת עם ארון הספרים לעולם לא תישכח; ואגב, גיליתי בהמשך עוד כמה ספרים טובים מאד, ועוד כמה דברים שלגמרי 'לא רע' לי לדעת אותם כדי להעשיר את העולם התורני שלי, ובעיקר - לדעתי - כדי לייצר 'פרישקאייט' - התרעננות והתחדשות לכל מי שסובל מישנוניות, עייפות, לאות וכל תופעה אחרת, קשה ככול שתהיה.

מתוך 25 סיפורים לבן ישיבה, בעריכת הרב שלמה רוזנשטיין

והיו עבורי נקודת מפנה בעלת משמעות מיוחדת במינה. פתחתי את החומש מקראות גדולות בפרשת השבוע, ולאחר חצי שעה סיימתי את 'אור החיים' על הפרשה ומצאתי את עצמי עובר על 'הכלי יקר'...

יקשה עליי לתאר את אשר חשתי באותם רגעים. כל מילה שלמדתי הייתה בעיניי כפינה יקרה, הרגשתי שנפתחים לי עולמות חדשים של הבנה בפסוקי התורה. כן, לא חיפוש של ווארט לומר בשולחן שבת, אלא פשוט לימוד יסודי ועיוני של דברים חדשים, המפרה את המוח ואת הלב.

עברתי ל'מכתב מאליהו' של הרב דסלר. המאמר שתפש את עיניי, לכד את שכלי ומחשבותי, גרם לי לריענון בלתי נתפש ולזריקה אדירה של מרץ חשמלי לכל תאי מוחי הרדום.

משם עברתי ל'משנה ברורה' חלק ג' על הלכות

שבת תוך שאני צולל בצלילה ישירה, שרק מוח רענן ומלא באתגר יכול לעמוד בה, ומשם אל 'ביאור הלכה' מורכב ומאתגר, שדרש ממני להבין כמה סעיפים מקבילים ב'משנה ברורה'.

הרגשתי מרחף כשפתחתי את המשניות על סדר זרעים. חשבתי לעצמי לקנח בכמה משניות בסגנון השיעור לבעלי-בתים, המקובל בבית הכנסת השכונתי בעיר מגוריי - אבל איני יודע מה היה באותו יום, המשניות שם ב'פאה' הפכו לי לאתגר בלתי רגיל; נחשפתי בבת אחת לעולם שלם של מושגים, שלא היו מוכרים לי, וחשתי כיצד אני נשאב להבין היבט מיוחד אל ההלכות המיוחדות של 'פאה'.

לאחר כמה דקות מצאתי את עצמי יושב במקומי, ועל הסטנדר שלי נערמה לה ערימת ספרים. אולי לא תאמינו, אבל היו אלו חומש מקראות גדולות, חלק א' של סדר זרעים במשניות, 'מכתב מאליהו' חלק ב' ו'משנה ברורה' חלק ג'.

אהבתי לעשות כל מה שאתם אוהבים לעשות והיו לי נסיונות, אפי' גדולים יותר ממה שיש לכם היום... אני עצמי בכשרונותי וסביבת מגורי לא הייתי כאחד שצפוי לגדול תלמיד חכם, אולם זכיתי וגדלתי, כי הכל תלוי בכח הרצון.

איך הם התחילו?

לפניכם כמה שורות על ראשית דרכם של גדולי עולם, ראשי הישיבות של ליקווד, מיר, ותורה אור

והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאד

הגאון הגדול רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל

אחיו של רבי חיים פנחס, מספר שבילדותו ארע שביום חורפי, היה מזג אויר סוער וגשום עד שנראה היה שכה סוער שלא ניתן היה להגיע למלמד, אולם אשה כאמו לא תוותר, היא הייתה נושאת אותו על כפיה כדי שלא יפסיד ולו יום אחד מלימוד התורה. בשנים מאוחרות יותר כשהיו שני בניהם בני ישיבה היתה תקופה שהאמא הלכה מרחקים גדולים ברגל, כדי לחסוך את דמי הנסיעה ולתתם לבניה הלומדים בישיבות.

לימים, בשיחת מוסר שמסר רבינו לתלמידי ישיבה אמר: "מה אתם סבורים וכי בגילכם לא שיחקתי? אהבתי לשחק ולעשות כל מה שאתם אוהבים לעשות והיו לי נסיונות, אפי' גדולים יותר ממה שיש לכם היום. אמנם כאשר הגעתי לתוס' קשה או לסברא שמגיד השיעור אמר ולא הבנתי על בוריה - לא המשכתי הלאה! נעצרתי והתפללתי לבלי להשי"ת שאבין. ואמרתי לעצמי, הלא למה הקב"ה עושה שיהיה לי קשה, הרי גם הוא רוצה שאצליח, אלא מה, שאקבל יותר שכר ועמלתי להבין היטב וברוך ה' שלבסוף הבנתי.

לימים כשנשאל ע"י בחור, האם הוא סבור שכל אחד יכול להצליח, ענה גלויות: "אני עצמי בכשרונותי וסביבת מגורי לא הייתי כאחד שצפוי לגדול תלמיד חכם, אולם זכיתי וגדלתי, כי הכל תלוי בכח הרצון". אותו תלמיד הוסיף והקשה "הרי הרבה ניסו ולא עלתה בידם" ענה רבינו: "יתכן שהרבה רצו לעשות כן, אך מי שירצה באמת ויעשה וישקיע ברצינות יצליח".

(מתוך הספר מגדלתו ומרוממתו)

הגאון הגדול רבי נתן צבי פינקל זצ"ל

כשהיה נער צעיר בן ארבע עשרה הגיע לביקור בארץ ישראל יחד עם הוריו, במהלכו בקרו בבית הדוד ראש ישיבת מיר רבי אליעזר יהודה זצ"ל שביקש שיאותו להשאיר את בנם בישיבה למשך שנה ונעתרו לבקשה. רבי נתן צבי שהתגורר באותם ימים בבית הדוד, ראה לילה אחד מחזה מופלא שנחרט עמוק בליבו. בכל לילה כשהיה הולך לישון בשעה מאוחרת היה רבי אליעזר יהודה עדיין

המשך בעמוד הבא >>>

הגאון הגדול רבי אהרן קוטלר זצ"ל

משחר ילדותו הצטיין רבינו אהרן בהתמדה עצומה, כאילו נולד עם צמאון עז לתורה, נוסף על כשרונותיו הנדירים. בגיל רך מאד, בעודנו פעוט בן ארבע בלבד פקד אותו גורל היתמות. בימים ההם יהודי סוויסלוף דברו בהשתוממות על הילד המופלא שכבר בגיל שש ידע בעל-פה את כל כ"ד ספרי התנ"ך, בהיותו בן שמונה בחנו אביו על מסכת כתובות גפ"ת, בהזדמנות כאשר בחן רבינו ידיעותיו של ילד כשרוני מקרובי משפחתו והתאכזב מידיעותיו אמר רבי אהרן "והרי אני בהיותי בגילך (בן שבע!) כבר ידעתי את כל מסכת קידושין על בוריה".

כשמלאו לו י"א שנים ומחצה חשך עליו עולמו כי נתייתם גם מאביו הגאון רבי שניאור זלמן זצ"ל, ומתוך הצער והיגון שאפפו את העלם העילוי, התגבר והמשיך בלימוד התורה בשקידה עצומה ובחשק עז.

לימים העיד ר' יעקב קמנצקי זצ"ל, שהתרועע עמו בימי בחרותו בקיבוץ המינסקאי, שכבר אז הוכיחה חזונו עליו כי קדוש הוא לאלוקיו - "פעם בא ר' אהרן לבית הורי וכשיצא בפתח הבית שאלה אותי אימי: מי הוא העלם הזה? הלא השכינה שורה על פניו!". לאחר הבר מצווה שהה במינסק וחפץ לנסוע לישיבת סלובודקה ואנשי העיר ניסו למנוע ממנו את צעדי, אחד מהם שהביע את אכזבתו שאינו שומע בקולם אמר לו: "חבל עליך נערי שאתה מתעקש להיות בחור ישיבה וכה יתבזבוזו כשרונותיך הנדירים.. כשתלמד בישיבה מי ידע בכלל אודותיך בעוד חמישים שנה..". ולא פילל כי דווקא מבין כתלי הישיבה סופו להתפרסם כגדול הדור ונחלת עולם לדורי דורות. ועל שהותו שם בישיבה התבטא פעם ה"סבא" מסלובודקה: "כדאי להחזיק בישיבה את כל שלוש-מאות התלמידים ולו בכדי ליצור את הסביבה שבביל ר' אהרן, את הכר המתאים לצמיחתו".

(אש התורה)

שקוד על תלמודו וכשהתעורר בבוקר כבר היה דודו שוב רכון על תלמודו. בוקר אחד קם ר' נתן צבי מוקדם מהרגיל והנה הוא מבחין בדוד הגדול קם משנתו, נוטל את ידיו ומיד כשסיים ניגש אל ארון הספרים, חיבק ונישק את כרכי הש"ס, אח"כ הוציא גמרא בבא קמא ונשק לה בלהט. לאחר מכן החל לומר את ברכות התורה בשקט, אך ברגש רב - רגש שנספג היטב בעצמותיו של רבינו לכל ימי חייו, בפרט היה מספר שנקוו דמעות חמות מעיניו כשהגיע לבקשה: "ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל, כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה".

לאחר שחזר לארה"ב, דודו רבי אליעזר יהודה לא נח ולא שקט

ובמכתב להוריו כתב "יקירי, כבר עברו שנתיים מאז עזב בנכם היקר והחביב עלי ביותר ה"ה מר נתן שיחי את ארצנו הקדושה, זמן שלא תיארתי לי מראש עת עוזבו והפרדו מאיתנו ואני באמת דואג עליו כי סגולותיו אשר חונן בהם מה' עומדות לנגד עיני ואני רואה בו את האפשרויות להגיע לגדולות בעז"ה".

לא קל היה בימים ההם לחשוב ברצינות על צעד שכזה, לעולות את הבחור ארצה, נער אמריקאי צעיר טיפוסו שאהב לעשות את כל מה שבני גילו אהבו לעשות, לשחק בכדור וליהנות ממנעמי העולם הזה, בן למשפחה אמידה שהתגוררה בשיקאגו. קשה היה לחשוב לעזוב את המשפחה והחברים ולנסוע ליישיבה בארץ ישראל, עבור הוריו היה הדבר קשה שבעתיים לבד מן המצב הבטחוני הרעוע, קשה היה להם להיפרד מבנם האהוב. אולם בסופו של דבר גברה תשוקתו העזה של הנער ללמוד דוקא בישיבת מיר בירושלים ולמרות כל הקשיים הסכימו ההורים לממש את רצונו.

(מתוך הספר בכל נפשך)

החסיד האמיתי - מידות טובות

כבר משחר טל ילדותו שם מרן שליט"א דגש מיוחד על עבודת המידות. כבר בהיותו רך בשנים ניכרו בו ניצני הטבה ותכונות מיוחדות של רגישות לזולת, ולמרות שהיו בו מעלות גדולות מעל בני גילו לא התנשא ולא התפאר אפילו לא במשהו. הגיע לידינו מעט אפיזודות מלאות הוד ומפיקות נוגה, המשתלבות האחת לחברתה, ומגלמות צורה בוהקת של חסיד אמיתי, ונותנות המחשה חיה לדברי בעל המסילת ישרים' (פרק יט): "כללו של דבר הרחמנות וההטבה צריך שתהיה תקועה בלב החסיד לעולם, ותהיה מגמתו תמיד לעשות קורת רוח לבריות ולא לגרום להם שום צער".

בהזדמנות סיפר מרן שליט"א לאחדים מתלמידיו, כי בימי ילדותו נהג לשיר 'סולו' בשמחות בר מצווה, עד שפעם אחת שם לב כי בעקבות כך נמשכת תשומת הלב אליו וכולם מביטים בו תחת שיביטו בחתן הבר מצוה, מאז חדל לשיר 'סולו'. [התלמידים שאלוהו איזה שיר ידע לשיר 'סולו' ומיקד את תשומת הלב אליו? והוא השיב: 'אשרינו מה טוב חלקנו' של חב"ד. התלמידים אמרו כי הם אינם מכירים, והוא החל לשיר את השיר בניגון מתוק ושובה לב].

דוגמא מזערית של רגש לזולת שהיתה בו כבר מימי הילדות ממש. אחד מתלמידיו הקרובים של מרן שליט"א, משתף אותנו בסיפור מופלא שהתרחש עם מרן שליט"א לפני שנים אחדות: "באתי עם

מרן שליט"א להשתתף בחתונת יתום מאב ומאם שהתקיימה באחת האולמות המוכרים, באמצע החתונה לחשתי על אוזנו של מרן שליט"א כי בהיות שצריך הוא אחר כך להשתתף בחתונה באולם השני הקיים באותו מתחם יוכל לחסוך בזמן על ידי שיכנס ישירות לאולם השני מהכיוון האחורי ולא יצא החוצה לרחוב לעשות את כל הסיבוב. מרן שליט"א הנהג בראשו כאות הסכמה. לאחר כמה רגעים רואה אני את מרן שליט"א רוקד עם החתן עד לפתח הראשי של האולם ויוצא לכיוון הרחוב ולא כפי שדובר קודם. לאחר השמחה שאלתי את מרן שליט"א מדוע לא נכנס ישירות לאולם מאחור ובוחר לעשות את כל הסיבוב. השיב לי מרן שליט"א תשובה מדהימה: "הן ידוע לך שחתן זה יתום, רציתי שהוא ירגיש את ההנאה המושלמת שהגעתי במיוחד עבורו לשמחו, ולא שיחשוב שהגעתי לשמחה באולם השני ובדרך עברתי אצלו. על ידי כך שיצאתי מהכניסה הראשית לא ישים חתן לב כי נכנסתי לשמחה השניה". יצוין, כי אחר כך כששאלו אנשים אחרים את מרן שליט"א מדוע לא נכנס מאחור, ענה בפשטות: "כאן היא דרך המלך ומדוע לצאת מיציאה אחורית". כך העלים במודע את הסיבה האמיתית ברוב ענווה.

טעמים נבחרים מתוך 'אדיר במלכה'

המוקד החדש ליעוץ להצלחה בלימוד ומתיקות התורה

1800-20-18-17

קו חדש!

בשעות הצהריים: 15:00 - 13:30 | שיחת חנינם *

התחושה שדווקא אני, כבן יחיד, להעיד שלמרות היותי בן יחיד, אני חש כיום את מה שחשתי מנערוני, שהיו לו לאבא הרבה בנים יחידים, כי הוא התמסר ורכש חיבה יתירה לתלמידיו הרבים

הגאון רבי אליהו אבא שאול שליט"א, באלומות אור על אביו הגאון הגדול רבי בן ציון זצוק"ל

שנשמעו מסביב. גם במלחמת תש"ח בהיותו במרתף יחד עם כמה משפחות, וביניהם משפחת כדורי אשר אבי המשפחה יחד פינה מיוחדת לאאמו"ר שהיה שקוע בתלמודו בעוד הפגזים נופלים מסביב. לא היה רגע פנוי שלא למד. בבחורותי כשהיה גומר בדיקת חמץ בערב פסח, בזמן שכולם עייפים, מתרוצצים ועובדים, הוא היה מסתגר בביהכ"נ 'צופיף' ומתחיל את מס' פסחים ומסיים אותה עד אור הבוקר. בכל רגע פנוי מסדרי הישיבה, היה יושב בספריית הישיבה ומעיין ולומד ללא הפוגה. אחיו ששימש שנים רבות כספרן הישיבה סיפר, שהיה תמיד מבקש ממנו להגיש לו ספרים נדירים ושאינם ידועים על מנת שלא יהיה למחברי אותם ספרים קפידא שאין מי שילמד בדבריהם, והיה יושב ומעמיק בלימודו עד שהיה מתנתק לחלוטין מהנעשה סביבו. סיפור מיוחד שח לי לימים הגר"מ צדקה שליט"א,

שיום מושלג אחד היה קשה מאד להגיע לישיבה, והתלמידים התקשו לבא, ולכן גם אבי לא בא. למחרת אמר להם אבי, 'אתם יודעים מה אני עשיתי ביום הזה, ישבתי ליד הגמרא ולמדתי ארבעים דף במס' כתובות, גמרא רש"י ותוספות'. עמלו בתורה לא פסק ממנו עד אחרית ימיו ממש כשהיה מלופף ביסורים נוראים. זכרוני, באותן תקופות כאשר שהה בביה"ח לצורך שיקום, היינו בני המשפחה עומדים ונדהמים איך הוא מצטט לשונות שלמים של רמב"ם בע"פ, וכל תיבה בדקדוק ללא טעויות, וכך היה חוזר על לשונות הראשונים בשלמותם. גם אחרי שיתוק בגופו בתקופות שהיה קשה לו לדבר, הייתי מקריא לפניו לשונות הרמב"ם כסדר, ולא אחת כאשר בטעות דילגתי על מילה מסוימת, מיד היה מתקן אותי, או כאשר היה לפנינו גירסא אחרת, היה מבקש לשנות על פי הגירסא של הרמב"ם בו למד. לתלמיד שראה לידו רמב"ם ושאלו מה נתחדש, ואמר לו בחצאי מילים שיש לו ראייה מפורשת מהרמב"ם בע"ז דלא כסברת רעק"א ביו"ד. זו היתה מחשבתו בשעה כה קשה, ללמוד בתכלית העיון דברי הרמב"ם, ובחשבון הסוגיא עם רעק"א. ובלילות שבת אחרי הסעודה, היה יושב ולומד שעות רבות בספה"ק 'עץ חיים' למהרח"ו, הספר תמיד עמד עם הגב כלפי

"אם חפצים אתם שאומר לכם את תחושות ליבי", פותח בפנינו הגאון רבי אליהו אבא שאול שליט"א, בנו יחידו של הגאון הגדול רבי בן ציון זצוק"ל, וראש ישיבת 'אור לציון' שהוקמה על שמו: "זוהי התחושה שדווקא אני, כבן יחיד, להעיד שלמרות היותי בן יחיד, אני חש כיום את מה שחשתי מנערוני, שהיו לו לאבא הרבה בנים יחידים, כי הוא התמסר ורכש חיבה יתירה לתלמידיו הרבים שמכהנים היום כמרבצי תורה נודעים.

"מאז ומעולם היה מסתיר את גדלותו הנוראה, לבל ידע עליה איש. ישנם הרבה דברים שעדיין איננו רשאים לגלותם, גם עתה לאחר 20 שנה, וישנם דברים שהסתירם גם מאיתנו, מלבד אימי ע"ה, שאמרה לי בהזדמנות: 'רק אני והקב"ה יודעים מי זה אבא. תדע, שאבא הוא ענק שבענקים, האנשים אינם מכירים אותו כלל, ורק נראה להם שמכירים את גדלותו'.

"מור אבי, זכר צדיק לברכה, היה אישיות רבת אנפין. הוא היה מגדולי ראשי הישיבות, שהעמיד אלפי תלמידים. תלמידיו מגדולי ראשי הישיבות כיום, והוא מסר את חייו ואת נפשו כדי להעמיד תלמידים. 'מסר את נפשו' כפשוטו - הוא היה אומר שיעורים במשך ארבע שעות, וכשסיים היה כמעט מעולף ואחז בקירות כדי שלא ייפול".

"היום אלה דורות אחרים. ירדו הדורות. בקושי שעה התלמידים מחזיקים, וככל שרמת השיעור יותר גבוהה, השיעור יותר קטן. אני למדתי גם אצל רבי שלמה זלמן אויערבך- שעתיים כל שיעור, בלי חכמות, והשיעורים היו כסדר. היום השתנו הדורות.

את עיקר כוחו ינק מעמלו הרב בתורה ועומק עיונה. לא פעם אמר לי 'הייתי גומר את השיעור ולא היה לי כח לקום מהכסא מרוב חולשה'. התמדתו היתה כאחד הקדמונים, והיא נמשכה עד לערב ימיו. הגר"ע יוסף זצוק"ל שהתגורר בצעירותו עמו באתו בנין סיפר, שבמלחמת ששת הימים הם ישבו יחדיו במקלט עם בני ביתו והירדנים הנחיתו בלילה אחד מטר אדיר של פגזים על ירושלים והרעש היה מחרש אזניים. בין הפגזה להפגזה היה אאמו"ר אומר לו חידושים על מסכת יבמות, ולא נתן ליבו להמולה ולרעדה

המשך בעמוד הבא >>>

אינו בן של פלוני ואלמוני, אלא הוא בנו היחיד של אברהם יצחק ויעקב, וברגע שיראה את זה כך, פתאום הגישה וההסתכלות שלו תהיה אחרת, ואת אותם דברים שהיה עושה איתו בפשטות, יעשה בהדרת קודש ובהצלחה יתירה."

"כמה וכמה פעמים אני נשאל ע"י מנהלי מוסדות - תלמודי תורה וישיבות קטנות וכדו' - שהוקמו ע"י אאמו"ר הגרב"צ זצ"ל, ואנכי משתדל לייעץ ולכוונם - אודות בחירת מגיד שיעור או מלמד מוכשר, שמצטיין במסירת שיעור וכדו' ובכושר הסבר מיוחד, האם זה מה שצריך לחפש. ואני אומר להם יסוד חשוב ששמעתי מאאמו"ר זצ"ל: בקריאת שמע כתוב 'והיו הדברים האלה אשר אנכי מצווך היום על לבבך ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך וגו'". ולכאורה קשה, מה הסמיכות של 'ושננתם לבניך', שממנו דרשו מצוות לימוד תורה לתלמידים, לאמצע הפסוקים העוסקים ב'ובשכבך ובקומך ובלכתך בדרך'.

"ומכאן יש ללמוד יסוד גדול, כשבאים לבחור רב ללמד תורה לתלמידים, צריך לשים את הדגש לא על דיבור רהוט, או מי שידע לערוך חידושים נפלאים, אלא מי שמקיים בעצמו: 'והיו הדברים האלה אשר אנכי מצווך היום על לבבך, ודברת בם בשכבך ובקומך ובלכתך בדרך'. זו הדוגמא אישית הראויה לרב.

"גדלותו העצומה בתורה הייתה בהעמדת תלמידים בצורה יוצאת דופן. בדיוק אתמול פגשתי יהודי מקטמון. הוא סיפר לי, שרבי וועלוועל מינצברג, אחד מגדולי ירושלים (רבה של העיר העתיקה) שהגיע מהעיר העתיקה לקטמון והיה גאון עולם, נהג לדבר עם מור אבי בלימוד כאשר היינו בקטמון. סבי, הגה"ק רבי יהושע שרבאני, התגורר בקטמון והיינו אצלו הרבה, וכך נפגשו. הוא סיפר, שהוא זוכר שכשהיו מדברים בלימוד, רבי וועלוועל היה לפעמים כל כך מתרגש מהסברות שאמר, שהיה תופס בשולי מעילו של אבי והיה מנשק אותם...

"כל מי שדיבר אתו בלימוד, ראה שעומד לפניו אורים ותומים בכל חלקי התורה... החלק השני היה- ההלכה. זה היה היופי המיוחד שבו - גם ראש ישיבה גדול וגם מורה הוראה גדול. מורה הוראה בכל מקצועות התורה. זה דבר פלא פלאות. הוא ענה בכל נושא ונושא. שאלות סת"ם, שאלות בטריפות...

(מתוך דברים שנמסרו

ל'לקראת שבת', וראיון ל'מוסף שבת קודש')

הקיר, והניחו על הספרים באופן שאף אחד לא יראנו, כדי שאורח שיכנס הביתה לא ידע שעוסק בקבלה. חכמי המקובלים התפעלו מעמקותו וחרפותו לתפוס הנקודה המרכזית הבהירה לו. ופעם התבטא באוזני, שללמוד כמה שורות בהקדמת 'רחובות הנהר' להרש"ט, קשה יותר מכל סוגיא חמורה בש"ס... ופעם שהה אאמו"ר בניחום האבלים במשפחה חשובה שהיו בה ת"ח גדולים. האבלים

שטחו לפניו כארבעים שאלות, ובכל שאלה ושאלה השיבם מיד. ישב שם בעל הבית מהמשפחה שלא יכול להתאפק וקם ואמר: 'רבינו, אני יודע שאין כולם ת"ח ולא ידעו להשיב, איך כבודו יודע הכל?' ואאמו"ר ענה להם 'אם לומדים יודעים'.

לא פעם אמר לי 'הייתי גומר את השיעור ולא היה לי כח לקום מהכסא מרוב חולשה'. התמדתו היתה כאחד הקדמונים, והיא נמשכה עד לערוב ימיו.

דרכים בחינוך

אבי מורי האור לצינון זצ"ל, היה מדבר הרבה פעמים בענין חינוך ילדים, שלעיתים יש לנהוג ברכות, ולעיתים בקשיחות. הוא היה אומר שהשמאל דוחה וגם הימין מקרבת יצליחו, אך ורק אם ההורים והמלמדים

יזכרו שבנוסף למה שהם ילדיך או תלמידך, הם בני אברהם, יצחק ויעקב. ראויים הם ליחס מיוחד! ולכן צריך להשתדל למצוא בכל ילד את הנטייה החיובית בטבעו, לפתחה עמוק בנפשו, ולהטיל עליו תפקיד הערב לו ולעודדו, דהיינו להאמין בו ולפתח את יכולותיו, בין בדרך רכה ובין בדרך קשה, והדרך להאמין בילד, מסוגלת מאוד אם ההורה והמלמד ישימו לנגד עיניהם כמה שיותר, שהילד הזה

אשר שאלת עם הרב ישראל ליוש

כל החלטה על צורת ההתנהגות שלנו, הדבר הראשון שעלינו לעשות לפני כל פעולה ופעולה, הוא להתייעץ עם ארבעת חלקי השולחן ערוך, ואם לא נמצא בהם תשובה מפורשת נתייעץ עם הרבנים ופוסקי ההלכה, שתפקידם ליידע אותנו מהו רצונו של הקב"ה, אשר כל מטרתנו בעולם הזה הוא לעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם. אחר הקדמה זו, נבהיר שגם המשגיח בהוראותיו אינו גוזר גזרות לפי אינטרס צר, אנוכי, כזה או אחר. הוא עושה זאת כשליחו של הקב"ה לשמור על סדרי הישיבה, למען יוכלו כלל הבחורים, ולא רק אתה, לעלות ולהתעלות במעלות התורה והיראה. עלינו לזכור שכאשר המשגיח מחליט על הנהגה כלשהיא שאינה רצויה, עומדים לנגד עיניו טובתם של כל בני הישיבה, וההתנהלות התקינה של כל המערכת. לעומת זאת, אתה בתלונותיך מתאר את הרגשתך האישית הלא נוחה מהמשטר הזה, אבל דע לך שהוא אינו המשגיח הפרטי שלך, אלא של כולם. יתכן להיות שאם היה צריך לתת הוראות רק לך, הוא היה מקפיד פחות בדברים מסוימים ודוקא יותר בעניינים אחרים. אך גם אתה מבין שאי אפשר לנהל ישיבה או כל מערכת אחרת, כאשר יש לכל בחור הוראות התנהגות אחרות.

נקודה חשובה נוספת בענין ה'משטר', כפי שהנך קורא לזה: דע לך שחשובה מאוד ההסתכלות שלך על הוראותיו או גזרותיו של המשגיח. אם תתייחס לזה כ'משטר', זה אכן יציק לך, ויטריד את מנוחתך. אבל אם תשנה את מבטך ותבין שאלו הוראות למען הסדר הטוב, חוקים וסדרים שעפ"י הבנתם של המשגיח וראש הישיבה, נצרכים לסדרי הישיבה ולתועלתם של התלמידים, אזי יהיה לך פחות קשה עם זה, ותשכיל להבין שאדרבה, זה נעשה לטובתך, גם אם כעת אינך כ"כ מבין את זה. שים לב! בדברינו לא התייחסנו כלל להוראה פרטית זו או אחרת, אם היא אכן ראויה או שהיא סתם מגבילה, כי יסוד ההנחה הוא שכל ציווי או הוראה של מי מצוות הישיבה, הוא נכון ומועיל לך ולחבריך. התייחסותנו היא להסתכלות הנכונה והראויה ל'משטר' באופן כללי - כפי שקראת לזה, או ל'סדר הטוב' - כפי שזה באמת

לכבוד מערכת "הישיבה"

ב"ה זכיתי ללמוד הישיבה מצוינותי, בסך הכל אני
מאוד מרוצה מרוב הצניינים, לומד טוב ומקפיד על
סדרי הישיבה. אך יש דבר אחד שמאוד מציק לי,
הוא המנטר הכבד של המשיח, לפעמים הוא מקפיד
בדברים קטנים, או אפילו בדברים שבאלו הכי אני זולת
אותם, אבל עצם המנטר וההקפדה קשים עלי מאוד.
חשב לציין שהזווית אינני מנסה להתלוצץ איתו, או לא
לקיים את הוראותיו, אבל זה ממש קשה לי.

בערכה מרובה

בחור מהמרכז

תשובה:

שלום וברכה!! הנושא החשוב שהנך מעלה, ביסודו ובמהותו אינו ענין הנוגע רק לסדרי הישיבה, ולהתנהלות שבינך לבין המשגיח. זהו ענין יסודי ומרכזי בעבודת ה' הכללית של כל יהודי ויהודי. אם נשים לב, ניווכח שזהו שורש ההבדל והשוני בינינו לבין אומות העולם. אומות העולם אינם מורגלים בכך שמאן דהו אומר להם מה לעשות, הם עושים הכל כפי הבנתם וכפי אורח החיים אליהם הם הורגלו. הדבר היחיד שמשפיע על החלטתם ועל התנהגותם, הוא רצונם האישי, או השאלה איך תיראה התנהגותם בעיני החברה. אנחנו היהודים, לעומת זאת, הורגלנו בדיוק הפוך, שלנו אין כמעט

המוקד החדש ליעוץ להצלחה בלימוד ומתיקות התורה

1800-20-18-17

קו חדש!

★ בשעות הצהריים: 15:00 - 13:30 | שיחת חנינם ★

אשר שאלת עם הרב משה חיים בלויז

כי בישיבה קטנה אנחנו מתרגלים לסדר יום שרוב הזמן מוקדש לשיעורים, אם זה בסדר עיון ואם זה בסדר בקיאות וכדו', והסדר הכי ארוך שאתה נדרש ללמוד עם החבורתא בד"כ לא עובר את השעה וחצי שעה, בשונה משיבה גדולה שם נדרש ממך ללמוד עם החבורתא במשך שלוש וארבע שעות ברצף, והסיבה לכך היא מאד פשוטה כי בישיבה גדולה הנך לומד לעמוד על הרגלים בצורה עצמאית, [משל למה הדבר דומה לתינוק שאינו יכול עדין ללכת, וכולם מקרקרים סביבו וממלאים לו את כל צרכיו, עד השלב בו הוא לומד לעמוד על רגליו באופן עצמאי, שבתחילת הדרך הוא מועד לעיתים קרובות, ולאט לאט הוא לומד לעשות זאת בצורה נכונה וללא עזרה מהסובבים אותו].

נקודה נוספת שברצוני להאיר לך היא, שמעבר לישיבה אחרת היא מצב קיצוני, כלומר ודאי שיש מצבים של חוסר התאמה לישיבה באופן קיצוני שמצריך מעבר לישיבה אחרת, אבל אין לנו הבטחה מאף אחד שבישיבה החדשה יהיה לנו יותר קל להצליח, ולכן בעצם קבלתך לישיבה שאתה לומד בה מסתבר שקיימת התאמה לפחות בסיסית, רק יכול להיות שעדיין לא התרגלת לסדר יום השונה כל כך ממה שהיית מורגל אליו עד עכשיו כבחור בישיבה קטנה [יכול גם להיות שהתנאים מסביב הם תנאים שהיו זרים לך עד עכשיו, כמו כמות הבחורים, והמרחק מהבית וכו'].

ולכן אם אתה מרגיש שאחד מהדברים שהעלינו לעיל הם הדברים המקשים עליך, תמשיך להשקיע ולהתאמץ וההצלחה תבוא בעזרה ש"ת, ואם השאלה עדיין מטרידה אותך, מומלץ להתייעץ עם אחד מאנשי הצוות או אחד מבוגרי הישיבה שמכיר אותך יותר טוב ויידע לענות על שאלתך זו בצורה מדוייקת יותר.

תקותי איתנה שלפחות חלק מהדברים הנ"ל יהיו לך לעזר לעלות ולהתעלות בהתמדת התורה ובהבנתה כשאיפתך הטהורה.

משה חיים בלויז
משגיח רוחני בישיבת 'תורת השם'

לכבוד מצרכת "הישיבה"

אני בחור בעיצור א' ישיבה גדולה, זכיתי ב"ה להיכנס לישיבה גדולה טובה, ובמשך השנה עשיתי מאמצים גדולים להצליח, אבל אני מרגיש שההצלחה ממני והלאה, ואני מסתפק האם הישיבה הזאת מתאימה לי, ומאז מתלבט האם עלי לעבור לקראת השנה הבאה לישיבה חדשה אולי אצל אחרים???

בהכרח

like

תשובה:

אני מניח ששאלה זו מטרידה רבים וטובים ואשתדל בסייעתא דשמיא לענות בכלליות ואקוה שלפחות חלק מהדברים יהיו לך לעזר בס"ד.

מתוכן שאלתך נראה שאתה בחור רציני וטוב שמכון להשקיע ולהתאמץ בכדי להצליח, אבל חסר פרטים רבים מדי כדי להתייחס לשאלתך באופן ספציפי, ולכן אענה בכלליות.

זה ודאי ש'אין אדם לומד תורה אלא במקום שליבו חפץ' כמו ששנו רבותינו ז"ל (ע"ז יט ע"א) אבל ישנם שתי נקודות שאולי לא חשבת עליהם מספיק, דבר ראשון המעבר משיבה קטנה לישיבה גדולה הוא בעיני המעבר הכי חד שבחור עובר במשך חייו כבחור,

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?

זקוק לעזרה?

רכבת השדים והכיפה של הילד הקטן...

לרגע, ואז הוא ניגש למתג חשמל... ויהי אור!
ואז רואה הילד את 'רכבת השדים' בכל תפארתה, מקלות של מטאטא ועליהם סמרטוטים עם עיניים, ואורות מהבהבים העוטפים אותם, בצד רמקולים רבי עוצמה... וזה הכל.
הילד נרגע, הרים את הכיפה ויצא מחוייך. ואנחנו יצאנו עם תובנה ענקית לחיים!

כח הדמיון!! הוא כ"כ חזק ועוצמתי, עד שקשה להאמין שהוא לא אמיתי! דבר שנראה לנו חזק ויצוק מבטון, רק פותחים את האור, והוא קורס כמגדל קלפים מנייר.

וכבר ייסד לנו בזה יסוד מוסד מרן הגה"צ ר' לייב חסמן זצוק"ל בספרו אור יהל, כי כל הנאות העולם 'הנוצצות', הרי הם דמיון אחד גדול, שבמבט אחד מואר ואמיתי, נעלם הכל כלא היה! כאותו כפרי

שהגיע לאולם התאטרון לראות הצגה פעם ראשונה בחייו, והנה האולם הוחשך ודמויות החלו מרצדות על הקיר בקדמת האולם, הכפרי שזו לו הפעם הראשונה למראה פלא מדהים זה, החליט שהוא חייב לראות מקרוב את הדמויות הפלאיות שהתחילו להלך על קיר האולם, וכך קם ממקומו והתקדם לעבר הדמויות, כשהוא פותח פנס רב עוצמה כדי לראות את הפלא באור יום, והנה... הם נעלמו כלא היו! קצת

אור וכל הדמיון פרץ כלא היה!!

כל אחד מאיתנו שיחשוב קצת מעבר ל'רדוד' והשחתי, קצת ינתב את אלומת האור אל המציאות ה'נוצצת' מהעבר השני, ואז כמה שינסה למצוא אולי קצת הנאה, אולי קצת סיפוק מאחורי כל 'ההנאות המדומות' העולות מהבל הרחוב - הוא לא ימצא! כי כשיש אור רואים רק את המציאות האמיתית, ולא את המציאות' המיוצרת על ידי הדמיון שכוחו עוצמתי ביותר על עין ונפש האדם, כל עוד הוא בחושך!!

תור ארוך השתרך לו לאיטו בכניסה למתקן 'רכבת השדים' בלונה פארק, נערים צעירים וביניהם גם ילדים הממתינים בקוצר רוחם לתורם לכניסה לתענוג המפוקפק הזה של רכבת השדים [עוד אחד מ'תענוגות העולם' הריק והמרוקן מכל סיפוק אמיתי, ומחפש סיפוקים וריגושים שיחזיקו אותו קצת מעל המים הטובענים של חוסר המעש והסיפוק בחיי ההבל].

כל קבוצה שיצאה, רכזה מסביבה את הממתינים, לשמוע על 'ההנאה'... מהאימה, מהצרות, מהקולות המפחידים, מהחושך והאורות המבזיקים מתוך עיניים של פרצופי אימה מעוררי פלצות. והנה הגיעה התור של הקבוצה שבתוכם היה גם ילד קטן חבוש כפה לראשו, שהעיו בנפשו להכנס למסלול האימה..

וכך הרכבת שלהם נכנסת למנהרה חשוכה, כאשר ממרחק, מתחילים להשמע קולות מפלצתיים של שדים מעוררי אימה, כשהם מתחזקים מרגע לרגע, בלויי אורות מרצדים, וכך מגיעים לעיקול ראשון, ושם

כמה פרצופי שדים מעוררי פלצות ממש ומעיניהם יוקדים אורות אדומים המוסיפים למסע האימה, והנה הרכבת מתקרבת עד למרחק נגיעה... צרחות... שאגות... וכך לכל אורך המסלול עד לסופו.

הקבוצה יוצאת מהרכבת, ואז הם רואים כי הילד שהצטרף עמהם, בוכה עד דמעות, בתחילה הם חשבו, כי מסע האימה השפיע עליו והוא מיד הוא ירגע, אבל הילד לא הפסיק לבכות. מנהל האתר נגיש לילד

וניסה להרגיעו, ולהבין את פשר בכיו, אמר לו הילד, כי הכיפה נפלה לו באמצע המסלול של רכבת השדים, תפס מנהל האתר בידו של הילד ואמר לו בא נכנס חזרה ונקח את הכיפה... הילד התחיל לפרסם בכל גופו וחירון התפשט על פניו... רק המחשבה להכנס שוב למסלול האימה הזה....

לבסוף הצליח המנהל לשכנע את הילד כי ממנו כולם מפחדים ולא יעשו לו כלום, והנה הוא נכנס כשבתוך ידו, ידו הרועדת של הילד הקטן, הוא מתקדם קצת בתוך החושך, הילד מחויר מרגע

בחור צריך שתהיה לו הגדרה כמה זמן הוא לומד כל יום, וההגדרות אמורות להיות מתחלפות לפי זמנים

הרב בצלאל הינמן שליט"א משגיח בישיבה הגדולה תורת דוד אשדוד

לימוד מינימום ומקסימום וקו אמצע נורמלי. כמובן הגדרות צריכות להגיע מתוך הכרת המציאות ויכולות להיות עם גבולות שונים. כמו שאומר ה"משך חכמה" בפרשת נשא, שדיני נזיר כתובים בתורה, אבל זמן ומשך הנזירות כפי מה שיקבע האדם, כי רק האדם יכול להכיר את כוחותיו. "והוא משום שעיקר הנזירות...לגדור עצמו...ועל זה אין זמן רק כ"א ישער בנפשו אם זמן זה הספיק לגדור כוחות יצרו...הכל לפי מה שהוא אדם" ז"א לגדור גדרות כ"א ישער בנפשו, לפי כוחותיו. כמובן שסדרי הישיבה בנויים לפי כוחות המתאימים

לכ"א, אבל בזמנים שבהם יש רפיון, החכם הרואה את הנולד מרפיון זה וכמה יכול להפסיד בזמנים אלו, יגדור עצמו לפי כוחותיו. כשבחור מגדיר לעצמו סף ריאלי ישנו רווח עצום נוסף מלבד הרווח של עצם הלימוד. הרווח הוא שגם אם יש לו טרדות בימי שישי או בשבתות ולומד רק את מספר השעות שהציב לעצמו על הסף התחתון, עדיין זה בחור בעל הגדרה עצמית שנמצא בתוך הגדרות שהציב לעצמו. וזוהי הכנה נכונה למערכת קבלת החלטות ו"קבלות" באופן שעומדים ביעדים גם בזמנים נדירים יותר. לא יורדים

מהקו האדום גם ב"ימי השנאה", לא קופצים קפיצה גדולה מידי ב"ימי האהבה", שפעמים גוררת נפילה רועמת. כפי שמוכר בספר הישר לר"ת ומבואר באר היטב בעלי שור ח"א פ"ה. כל בן תורה, כל תופס ישיבה צריך להיות בעל הגדרות של סף תחתון, מצב רצוי וסף עליון ורצוי שיהיה לו פנקס קטן שבו הוא מבצע מעקב עצמי על הזמנים שבהם הציב הגדרות. ובריבוי פעמים שהוא עומד על מצב עליון, אות הוא שאפשר לבצע "שינוי הגדרות", ז"א להעלות את הסף הרגיל. כי ככל הנראה הוא התרומם וה"רף העליון" הפך להיות המצב הרגיל אצלו. וכן להפך, אם הוא הרבה פעמים יורד מהמצב הרגיל, ככל הנראה ההגדרות שקבע לא היו מתאימות לו וצריך לבצע שינוי הגדרות. כמובן שרצוי להתייעץ עם ת"ח שמכירו, האם הוא אכן עובד על עצמו כראוי או שמא "עובד על עצמו" ולא עומד "על קרקע המציאות".

ה' יעזרנו שנהיה חכמים הרואים את הנולד ונקדים הגדרה לחולשה ונהיה בני תורה בעלי הגדרה עצמית.

בתחנת אוטובוס עמוסת אנשים צלצול טלפון מנסר את הדממה. הצלצול לא פוסק ומשום מה בעל הטלפון לא טורח לענות לשיחה. העומדים בתחנה, שהצלצול קורע את חוט מחשבותיהם, מביטים באדם שהצלצול בוקע מתיקו ומהרהרים לעצמם "ככל הנראה הוא כבד שמיעה..." ולפתע בעל הטלפון שם לב שהטלפון שלו מצלצל, הוא עונה ולאחר שיחה קצרה, הוא פולט באי נעימות לעבר הסובבים: "מישהו שינה לי את ההגדרות..."

הגדרות הטלפון שונו! מה הן הגדרות?

איך אתה מגדיר את עצמך? בחור בלי הגדרה עצמית, זה לא משפט מחמיא... תגדיר לי מה אתה מחפש?

מהי ההגדרה המדויקת של המושג "הגדרה"? לכל אחד צריך להיות סף עליון וסף תחתון בכל תחום.

בחור שאין לו סף עליון, ז"א שהוא מתאמץ עד כלות הכוחות. הוא לא שם "גדר" למאמציו ועלול להתאמץ מעבר לכוחותיו ובסופו של דבר להישבר. בחור שאין לו סף תחתון-קו אדום, עלול למצוא את עצמו בקרקעית. הגדרה פירושה לשים "גדר

מה גדרים שלך, מה הסף העליון והסף התחתון, כשיש לך גדרות מכל כיוון, אז אתה בחור בעל הגדרה עצמית! בחור צריך שתהיה לו הגדרה כמה זמן הוא לומד כל יום, וההגדרות אמורות להיות מתחלפות לפי זמנים. אינו דומה יום רגיל ליום שישי, שבת לליל שבועות, בין הזמנים ובין הסדרים. בחור שיודע את כוחותיו והוא קובע לעצמו מה המינימום שהוא לומד ביום שישי ומה הציפיות שלו מעצמו, יש לו הגדרה מה הקו שממנו הוא לא יז, יש לו הגדרה מה הוא מצפה מעצמו. לדוגמה, בחור שבאופן רגיל לומד שלוש שעות ביום שישי ויש מצבים נדירים בהם הוא לומד חצי שעה, וזמנים נדירים שהוא לומד ה' שעות. הטרדות יכולות לגרום לו שיחלפו כמה שבועות בהם הוא לא לומד כלום עד כדי הותרה הרצועה. במצב הזה שהוא נמצא, אם הוא מכיר את כוחותיו וקובע גדרות, שביום שישי כתיקונו הוא לומד ג' שעות, במקרים שיש לו טרדות הוא לא יפחת משעה ובזמנים שקל יותר, כגון בשבתות הארוכות ובימי שישי ללא טרדות הוא ילמד ה' שעות. הוא יוצר לעצמו הגדרות

צריך עיון

הנה בברכות השחר נתקנה ברכה על הראיה "פוקח עיניים", שהאדם בשעה שהוא ער הוא רואה וכשהוא ישן אינו רואה, וצ"ע מדוע לא נתקנה ברכה גם על הדיבור "משיח אילמים" ובשלמא חוש הריח והשמיעה גם כשהאדם ישן חושים אלו קיימים, אבל דיבור כשם שאינו רואה אינו מדבר.

תשובות והערות יש לשלוח לפקס שמספרו: 077-555-8983 | יש לציין בכתב ברור את שם השולח, כתובת ומספר טלפון.

תשובות לגליון שעבר

מפורסמת שיטת הבה"ג (הובאה בטור או"ח סי' תפ"ט) שאם שכח לספור ספירת העומר פעם אחת שוב אינו סופר. בפשטות הסבר שיטת הבה"ג הוא, משום דס"ל להבה"ג שכל ימי הספירה מצווה אחת הם, ולכן אם שכח יום אחד כבר אין לו את קיום המצווה. וצ"ע דא"כ מ"ט מברכים על כל יום ויום בפני"ע היה צריך להיות שיברכו ברכה אחת לכל הימים.

קניג, ועוד כתבו דוודאי להבה"ג מצוות ספירת העומר היא מצווה אחת של חמישים יום אמנם כיוון דמעשה המצווה מחולק למעשים נפרדים א"כ כל מעשה מצווה מברך עליו בפני עצמו כיוון דהוא עומד לעצמו, ולא שייך להגדיר כמעשה ארוך שכן כל הספירה היא לספור בכל יום וא"כ בהכרח שהמעשה חלוק אחד מהשני ומשום הכי מחוייב לברך על כל מעשה ומעשה בפנ"ע

כעין זה כתב הבח"ח גבריאל לוי, דכיוון דיש הפסק בין יום ליום ע"י שינה א"כ למרות שהמצווה היא אחת מעשי המצווה מחולקים וחייב לברך כל יום בפני עצמו.

כמו"כ נשלחו תשובות רבות נוספות למערכת, אנו מתנצלים בפני אלו שתשובותיהם לא הספיקו להיכנס לגליון זה ואי"ה עוד חזון למועד לפרסמם...

כמו"כ במקרה ומתקבלות תשובות אחרי המועד השולחים נכנסים להגרלה הבאה.

בהגרלה על שני כרכים משנה ברורה בהוצאת 'דרשו' זכו: גבריאל לוי, קריית יערים והבה"ח נתן בוקוב, ירושלים

הבח"ח אברם יצחק שלומוביץ, חיים יעקב גולדשמיט, יצחק פוקס נריה שילה, משה שרעבי, שמעון וויס, יעקב מירסקי, חיים שפירא, חיים גרין, ועוד כתבו ליישב דוודאי כל יום הוא מצווה בפני עצמה ומשום הכי מברך כל יום ויום, אבל אם שכח הא דאינו סופר הוא משום שלא שייך כבר את ענין הספירה אם חסר יום אחד שהרי כבר אינו עומד בספירה. שכל יום ויום הוא ספירה על גבי היום הקודם.

הבח"ח נתן בוקוב שלמה פישר, רועי שלום, שמואל וידר, נתנאל רוט, חיים אריה שייך, יחזקאל פינר, מאיר בויס, יחיאל

<< המשך מעמוד 26 | במבט בוחן הרב בנימין בירנצוויג

מאחורי הנאות האלו כלום!! אחרי זמן קצר ביותר שמסת הדרמה והמתח חולפים בטבעם, לא נשאר שום הנאה! שום סיפוק! שום דבר!! רק הרגשת ריקנות ותסכול עצומה ממלאת את חלל הנפש שהובסה במלחמת הדמיון הנצחית!

זכינו אנחנו להיות מיושבי בית המדרש, להיות עמלים בתורה הקדושה המאירה את החיים באור אמיתי ונצחי, למלאות את מצבורי הנפש בהנאה וסיפוק אמיתי ונצחי, אין מי שלא קם מלימודו ומרגיש סיפוק עצמי עצום ואמיתי, סיפוק שממשיך ללותו ולא נס ליחו! כי הנפש רעבה למאכל רוחני כמו הגוף למאכל גשמי, ובלמוד התורה וקיום המצוות, מאכילים אנו את הנפש באוכל בר קיימא שלא פג טעמו, והוא ההוכחה על אמיתותו ונצחיותו.

נזכור תמיד בצאתנו מבית המדרש, ללבוש את המשקף שנוצר על ידי תנועות הסטנדרד בבית המדרש, משקף שמייצר כל הזמן אור נקי, שמסנן את המראות המזויפות הנוצרות בחושך הדמיון! אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו שזכינו להיות מיושבי בית המדרש!!!

ימי הקיץ הם ימים שמביאים נסיונות לא קלים, הנמצאים לרוב ברחוב ה'מהביל' לרוב בהבלי העולם, מראות אסורות, פרסומות לא ראויות, ולפעמים חשיפה מקרית למתרחש מהעבר השני של 'מבלי' העולם הזה [שהם מבלי העולם הבא שלהם], תופעות של 'תחרויות בינלאומיות' שמטריפות את חוסר דעתם של מליוני אנשים ברחבי העולם, שלצערנו מדביקה ברדידותה משולי השוליים של הקרובים לדעת וחכמה. או בהחשפות לטרופי של הנאת המיליונים ממשחקים שלא מצריכים מהמשתתפים בהם אפילו גרם אחד של השכלה ומחשבה, וכל המתרחש בהם הוא דרמה ומתח מכלי נפש, עם תפוגת הנאה מיידית! ועוד מיני הנהגות רחוב שחדרו לשולי הדרך של אי אלו שלא זכו למצוא סיפוק אמיתי בבית המדרש, הדרך להנצל מכל זה, היא בזריקת חיסון עצמית לפני כל יציאה מבית המדרש לרחוב והבליו, לפני כל חשיפה מקרית או שמועה על 'הנאה מטריפה' - זריקת חיסון עצמית של 'כח הדמיון!' והיא הידיעה הברורה כי כל הנאות העולם, הם פרי כח הדמיון שיש באדם, שבכוחו לצייר מציאות 'אמיתית' של הנאות 'מטורפות', שבמבט קצת נקי קצת מואר, והכל כלא היה, קצת מחשבה ומתברר שאין

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

יוצא לאור ע"י ארגון אחינו רח' הקב"ל 45 ירושלים טל: 02-5609025 | לקבלת העלון לפנות לכתובת הנ"ל | מייל: dirshu@acheinu.co.il